

Kommunernes modtagelse af nyankomne flygtninge og deres familier

August 2015

[Indholdsfortegnelse]

Del 1: Baggrund og præsentation af nyankomne flygtninge

Indledning	Side 3
Metode	Side 4
Fakta om nyankomne flygtninge	Side 6
Succeskriterier for integrationsindsatsen	Side 13
Kommunernes rammevilkår	Side 15
Kommunernes resultater af integrationsindsatsen	Side 16

Del 2: Strategisk og praktisk modtagelse af nyankomne flygtningefamilier

Strategiske mål og rammer for modtagelsesindsatsen	Side 19
Modtagelsesplan	Side 20
Boliganvisning	Side 22
Kommunerne kan delvist påvirke profilen af nyankomne	Side 26

Del 3: Tværgående temaer

Det tværfaglige samarbejde	Side 30
Organisatorisk fleksibilitet og kapacitet i modtagelsen	Side 32
Helbredsscreening af nyankomne flygtninge	Side 34
Etableringsstøtte til nyankomne flygtninge	Side 35
Danskuddannelse til nyankomne flygtninge	Side 37
Inddragelse af civilsamfundet i modtagelsesarbejdet	Side 43

Bilag

Mere viden	Side 48
------------	---------

Indledning

En god modtagelse af nye borgere, som får opholdstilladelse som flygtninge i Danmark, har afgørende betydning for, om de hurtigt kan blive aktive og deltagende medborgere i det danske samfund.

Modtagelsen af nyankomne flygtninge(familier) omfatter en lang række opgaver og en masse forskellige aktører – såvel kommunale medarbejdere som frivillige. Opgaverne starter allerede, inden flygtninge(familien) er kommet til kommunen og kan – i princippet – vare i tre år fra ankomsten til kommunen.

De fleste flygtningefamilier bliver allerede en aktiv del af det danske samfund inden udløbet af integrationsperiodens tre år. De voksne er måske blevet selvforsørgende i job eller uddannelse, ligesom såvel forældre som børn lærer dansk og tager aktivt del i samfundslivet.

At flygte fra sit hjemland og måske fra sin familie og slå sig ned i et nyt land er naturligvis en meget stor forandring i et menneskes liv og kræver stor styrke og vilje, men også en række kompetencer. Flere flygtninge har desuden oplevet overgreb og tab, og de lider måske af traumer og ubearbejdede sorgoplevelser. Kun de færreste flygtningefamilier kan klare integrationen helt uden hjælp, og opgaven involverer ofte både flere professionelle aktører og civilsamfundet.

Kommunerne har siden 1999 haft ansvaret for at introducere nyankomne flygtninge til det danske samfund. Der er opstillet visse rammer for opgaven, navnlig i integrationsloven, men det er i vid udstrækning op til den enkelte integrationsansvarlige kommune at tilrettelægge indsatsen.

Nærværende rapport henvender sig primært til aktører med ansvar for den kommunale integrationsindsats. I rapporten præsenteres således eksisterende viden og erfaring, som findes om effektfulde integrationsindsatser for nyankomne flygtninge i landets kommuner. Det skal understreges, at der ikke er tale om en total afdækning af alle succesfulde indsatser, idet der alene præsenteres udvalgte indsatser.

Rapporten er struktureret ud fra overordnede modtagelsestemaer, men med fokus på praksisnære effektfulde løsninger. I rapporten gives således en række anbefalinger til, hvordan kommunerne kan styrke modtagelsen af nyankomne flygtninge(familier), herunder fremhæves flere konkrete eksempler på, hvordan udvalgte kommuner med effekt løser modtagelsesarbejdet.

Metode

Der er produceret megen viden og skabt en lang række erfaringer om virkningsfulde indsatser i forbindelse med modtagelsen af nyankomne flygtninge og deres eventuelle familie. LG Insight har afdækket relevant forsknings- og konsulentlitteratur med særligt fokus på publikationer udarbejdet inden for de seneste fem år. Det omfatter evalueringer, metodebeskrivelser og lignende.

Methodisk er udvælgelsen af litteratur foregået ved en screening af hhv. vidensportalen ”Integrationsviden - Viden der virker” og portalen ”Den Gode Modtagelse”. Derudover er der indhentet publikationslister fra en række centrale videns- og forskningsinstitutioner samt udgivelser fra konsulenthuse. Bagerst i rapporten er samlet en oversigt over central forsknings- og konsulentlitteratur, der har været inddraget i denne undersøgelse.

Den tidligere regerings Task Force for integration offentliggjorde den 21. juni 2013 sin rapport med anbefalinger til, hvordan regeringen og kommunerne kan styrke bl.a. modtagelsesindsatsen yderligere. Task Forcens anbefalinger bygger på kommune-besøg og generel erfaringsindsamling. I nærværende rapport inddrages også Task Forcens analyser og anbefalinger.

Kommunale ledere inden for integrationsområdet har på en række netværks-møder drøftet og kvalificeret udvælgelsen af temaer og de effektfulde indsatser. Kommunerne har således i høj grad bidraget med at udpege de indsatser og prioritere de anbefalinger, der præsenteres i rapporten. Derudover har LG Insight i samarbejde med KL afholdt en workshop med deltagelse af kommuner, der indgår i KL's vidensnetværk om integration. På workshoppen blev udvalgt temaer og kommuneeksempler, som præsenteres i denne rapport.

Det skal understreges, at afdækningen af effektfulde modtagelsesindsatser i denne rapport på ingen måde er fyldestgørende. Området er stort – tilsvarende er effekter af tilbud bestemt af mange komplekse forhold. Vi kan i denne rapport alene præsentere nogle enkelte bud på effektfulde modtagelsesindsatser. Der er andre effektfulde indsatser – og for nogle kommuner måske mere betydningsfulde indsatser – end dem, vi kan præsentere her. Det er dog håbet og forventningen, at eksemplerne kan skabe inspiration og styrke kommunernes indsatser i forbindelse med modtagelsen af nyankomne flygtninge.

Rapporten omfatter kommunernes arbejde med at modtage flygtninge og familiesammenførte omfattet af integrationsloven. I praksis afgrænses målgruppen til udlændinge med opholdstilladelse som flygtninge eller familiesammenførte, dvs.

---

integrationslovens såkaldt "gamle" målgruppe, som, siden loven trådte i kraft i 1999, har modtaget en kommunal integrationsindsats i form af et introduktions- eller integrationsprogram.

RAPPORTENS STRUKTUR

Første del: Giver en generel beskrivelse af nyankomne flygtninge/indvandrere, der er kommet til Danmark de senere år. Afsnittet giver en præsentation af succeskriterier for modtagelsesarbejdet og fremhæver kommuner med høje effekter af modtagelsesarbejdet.

Anden del: Omhandler den strategiske og praktiske modtagelse af nyankomne flygtninge(familier). Det vedrører bl.a. kommunale integrationspolitikker og modtagelsesplaner, en strategi for boligplacering m.m.

Tredje del: Omhandler en række temaer med stor betydning for modtagelsesarbejdet i kommunerne. Det vedrører bl.a. det tværfaglige samarbejde, danskuddannelse, helbredsscreening, etableringsstøtte og den tidlige indsats for udsatte børn/unge (familiekonsulentordningen).

Bilag: Litteraturoversigt og link til yderligere viden

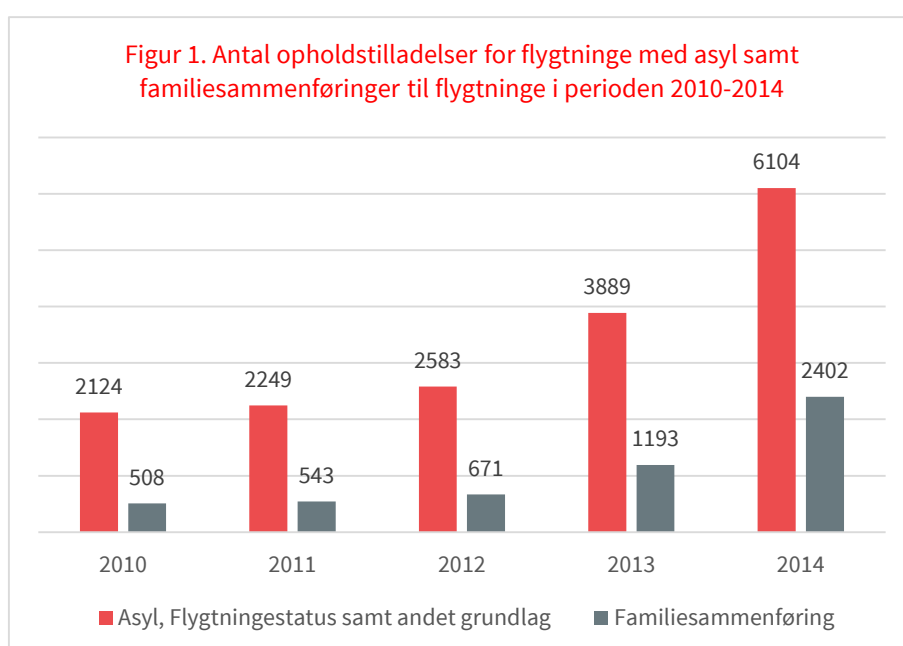

Fakta om nyankomne flygtninge og kommunernes integrations- opgaver ved modtagelsen

TEMA - DEL 1

Nyankomne flygtninge

Gruppen af flygtninge, der er kommet til Danmark de seneste år, er en meget sammensat gruppe. I perioden 2010-2014 har ca. 22.000 flygtninge med familiesammenføringer fået opholdstilladelse i Danmark. I figuren nedenfor er angivet, hvor stor en gruppe flygtninge samt familiesammenførte til flygtninge som har fået opholdstilladelse i perioden 2010-2014.

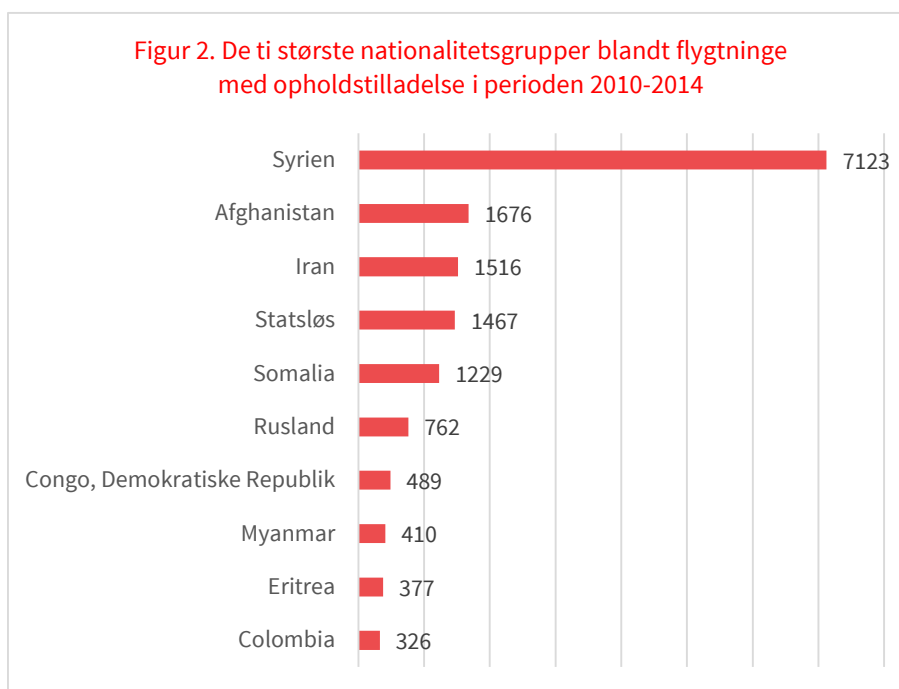

Kilde: Danmarks Statistik

Antallet af flygtninge med opholdstilladelse varierer år for år og er påvirket af bl.a. krige, borgerkrige og overtrædelser af menneskerettigheder i en række lande. I 2014 kom der et stort antal flygtninge fra Syrien, hvor millioner af mennesker er flygtet på grund af borgerkrig.

Også i 2015 forventer Udlændingestyrelsen, at et stort antal flygtninge vil få opholdstilladelse i Danmark. Udlændingestyrelsen vurderer, at 12.000 flygtninge skal boligplaceres i kommunerne. Hovedparten af de nyankomne flygtninge i 2015 forventes at komme fra Syrien, Eritrea og Afghanistan.

De fleste flygtninge samt familiesammenførte kommer fra Syrien, Afghanistan, Iran, Irak og Somalia. Det fremgår af nedenstående figur 2.

Kilde: Danmarks statistik

Gruppen af flygtninge samt familiesammenførte hertil, som får opholdstilladelse i Danmark, har følgende generelle profil:

- 60 pct. er mænd, og 40 pct. er kvinder.
- 78 pct. får asyl, mens 12 pct. er familiesammenførte ægtefæller, og 10 pct. er familiesammenførte børn eller uledsagede mindreårige.
- Fælles for alle flygtningegrupper er, at det primært er unge mænd, som søger asyl i Danmark, men der synes også at være en del familier, som indrejser samlet – særligt blandt den syriske gruppe.
- Gruppen af syrere består både af kurdere, som taler kurmanji (den kurdiske dialekt i Syrien), og arabere, som taler arabisk. De fleste kurdere kan dog også begå sig mundtligt på arabisk.
- Den iranske flygtningegruppe fordeler sig på kurdere, som taler sorani (den kurdiske dialekt i Iran), og persere, som taler farsi. De iranske kurdere kan dog ofte også begå sig mundtligt på farsi.
- Den afghanske gruppe er sammensat af både etniske pashtunere, tajikere og hazaraer. De fleste afghanere taler enten dari eller pashto.
- Gruppen af somaliske statsborgere består af flygtninge fra det sydlige og centrale Somalia. Somalierne taler alle somali.

Fakta – Fra verdens brændpunkter til Danmark

Syrien: I Syrien har det arabiske forår udviklet sig til en blodig borgerkrig. En FN-undersøgelseskommission har afdækket, at syriske sikkerhedsstyrker har begået forbrydelser mod menneskeheden såsom massakrer, tortur, voldtægt og drab på civile. Oppositionen har ligeledes taget regimesympatisører som fanger og anklages for sporadiske henrettelser. Situationen har ført til, at millioner af syrere er flygtet til nabolandene Jordan, Libanon, Tyrkiet og Irak, ligesom et endnu større antal syrere lever som internt fordrevne flygtninge i eget land.

Afghanistan: Krigen i Afghanistan har varet mere end 30 år og samtidig gjort landet til et af de fattigste i verden. En langvarig sovjetisk besættelse blev efterfulgt af 10 års borgerkrig og fundamentalistisk islamistisk styre. I 2001 invaderede USA landet, og i dag står krigen mellem Taleban og det vestligt støttede regime i Kabul. I 2014 var der 2,7 millioner afghanske flygtninge uden for landets grænser.

Iran: Omkring 900.000 registrerede afghanske flygtninge opholder sig i Iran sammen med 42.000 flygtninge fra Irak. Derudover anslås det, at næsten 2 millioner fordrevne afghanere lever illegalt i Iran, fordi myndighederne ikke har bevilget flygtningestatus til nyankomne siden 2005. Registrerede såvel som ikke-registrerede flygtninge lever på kanten af samfundet med meget begrænsede muligheder for at opretholde et tilstrækkeligt indkomstgrundlag og har samtidig minimal rettighedsbeskyttelse.

Irak: Landet kom i krig i 2003, hvor USA og en række lande invaderede Irak. I 2013 blussede den sekteriske vold op igen, og i 2014 er et stort antal irakere flygtet på grund af kampe mellem forskellige grupper i Irak - senest især som følge af oprørsgruppen Islamisk Stats (IS) fremmarch i landet. I dag bor der mere end 900.000 kurdere i flygtningelejre i det kurdiske område af Irak som følge af den mangeårige forfølgelse af kurderne. På grund af forfølgelse og konflikter er mange af disse flygtninge blevet tvunget til at flytte igen og igen.

Somalia: Somalia har været i borgerkrig siden 1991. Landet er nu så splittet, at det blot er de ydre landegrænser, der definerer Somalia som en enhed. Fortsat rivalisering mellem cirka 20 forskellige klaner er hovedårsagen til den langvarige konflikt. Krig, hungersnød, vold og lovløshed har præget Somalia de sidste 15 år, og befolkningen har været afhængig af klanerne og mere eller mindre officielle islamiske retssystemer for at få beskyttelse. De selvstændige islamiske domstole, der dømmer efter sharia-lovgivningen, er efterhånden blevet etableret over hele landet.

Kilde: Røde Kors, Danmark, 2014

Fra verdens brændpunkter til bosat i danske kommuner

En flygtninge(familie) kan komme til Danmark på forskellige måder. Det kan enten være spontane asylansøgere, der selv rejser til Danmark, eller kvote-flygtninge, der som regel kommer fra flygtningelejre administreret af FN (UNHCR). Endelig kommer en gruppe flygtninge til Danmark som familiesammenførte – enten som ægtefælle eller som mindreårige børn.

I 2014 udgjorde de spontane asylansøgere 66 pct. af samtlige flygtninge, mens 6 pct. var kvoteflygtninge, og 28 pct. familiesammenførte.

Fakta om grupper af flygtninge

En asylansøger er en udlænding, som søger om ret til at opholde sig som flygtning i et andet land og blive beskyttet af dette land, men som endnu ikke er blevet anerkendt som flygtning.

En registreret spontan asylansøger er en udlænding, der er indrejst i Danmark og har søgt om asyl, og hvor Danmark har påtaget sig ansvaret for at behandle asylansøgningen. Asylansøgeren skal således ikke sendes til et andet EU-land i medfør af Dublin-forordningen eller til et sikkert tredjeland. En asylansøger, der søger om asyl, og som ikke har en opholdstilladelse i forvejen (f.eks. en familiesammenføringstilladelse), kaldes en spontan asylansøger.

Mindreårige uledsagede asylansøgere er unge under 18 år, der rejser til Danmark uden ledsagelse af forældre eller andre myndige personer, der kan anses for at være trådt i forældrenes sted.

En udsendelsehindret er en udlænding, som har fået endeligt afslag på asyl i Danmark, men som ikke er i stand til at vende tilbage til sit hjemland.

En konventionsflygtning er en flygtning, som anses for omfattet af FN's Flygtningekonvention. Ifølge konventionen er flygtninge personer, som har en velbegrundet frygt for forfølgelse på grund af race, religion, nationalitet, tilhørsforhold til en særlig social gruppe eller politiske opfattelser.

En kvoteflygtning er en flygtning, der befinder sig uden for Danmark, og som kan blive genbosat i Danmark efter aftale med De Forenede Nationers Højkommissær for Flygtninge (UNHCR) eller lignende international organisation. Det sker på baggrund af udlændingelovens § 8.

Humanitær opholdstilladelse kan gives til en udlænding, hvis væsentlige humanitære hensyn taler afgørende for det. Det er Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet, som træffer afgørelse i sager om humanitær opholdstilladelse.

Kilde: Hjemmesiden "Den Gode Modtagelse", <http://dengodemodtagelse.dk/>

Når asylansøgere kommer til Danmark, bliver de placeret på et center, mens deres asylansøgning behandles af Udlændingestyrelsen.

Der findes fire former for centre:

- Modtagelsescentre for nyankomne asylansøgere
- Opholdscentre for asylansøgere, der får deres sag behandlet her i landet
- Udsendelsescentre for personer, der har fået endeligt afslag på deres asylsag

- Specialcentre for f.eks. uledsagede mindreårige og asylansøgere med særligt behov for omsorg

Asylansøgere har herudover, når visse betingelser er opfyldt, mulighed for indkvartering uden for asylcenteret.

I de senere år er præasylfasen, inden kommunerne modtager flygtninge(familier), reduceret betydeligt. Siden april 2010 er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Udlændingestyrelsen blevet mere end halveret. I 2010 var sagsbehandlingstiden 151 dage, i 2013 var den nede på 79 dage, mens den i 2014 var på 62 dage - altså to måneder om at afgøre, om en asylansøger får lov at blive i Danmark.

Hvert år i april kommer Udlændingestyrelsen med en kvote over det antal flygtninge, som forventes at komme til Danmark det efterfølgende år. Det er de fem regionale kommunekontakttråd, der forhandler fordelingstallene for modtagelsen af nye flygtninge. Først aftaler rådene den overordnede fordeling af flygtninge på tværs af regioner. Dernæst aftales regionalt, hvilke kommuner der skal modtage flygtningene. Udlændingestyrelsen afgør fordelingen mellem kommunerne, hvis kommunerne ikke selv kan opnå enighed om fordelingen.

I tabellen nedenfor er regionskvoterne de seneste fem år angivet. Fordelingen sker efter objektive fordelingskriterier, hvor regioner og kommuner modtager nyankomne flygtninge efter bl.a. andelen af udlændige fra ikke-vestlige lande i befolkningen. Enkelte kommuner – såkaldte nulkvote-kommuner – modtager slet ingen flygtninge, fordi de i forvejen har mange udlændinge.

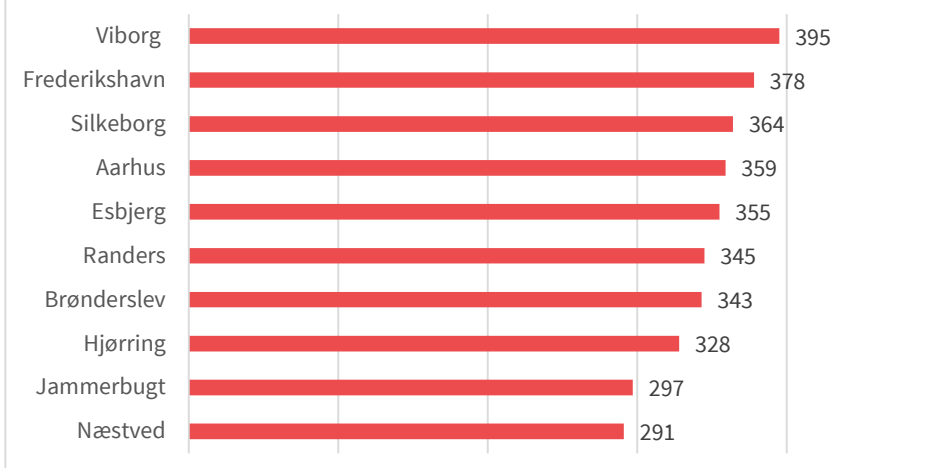
Tabel 1: Fordelingen af flygtninge til regioner i perioden 2010-2014

Region	2014	2013	2012	2011	2010	I alt
Hovedstaden	663	430	489	345	253	2.180
Sjælland	802	567	518	556	419	2.862
Syddanmark	1093	736	790	752	580	3.951
Midtjylland	1.179	832	737	755	585	4.088
Nordjylland	663	435	466	442	363	2.369
I alt	4.400	3.000	3.000	2.850	2.200	15.450

Kilde: Udlændingestyrelsen

Det er især jyske kommuner, der i perioden 2010-2014 har modtaget flest nyankomne flygtninge. 9 ud af 10 kommuner, der i perioden 2010-14 har fået flest inden for kvoten, er således jyske kommuner.

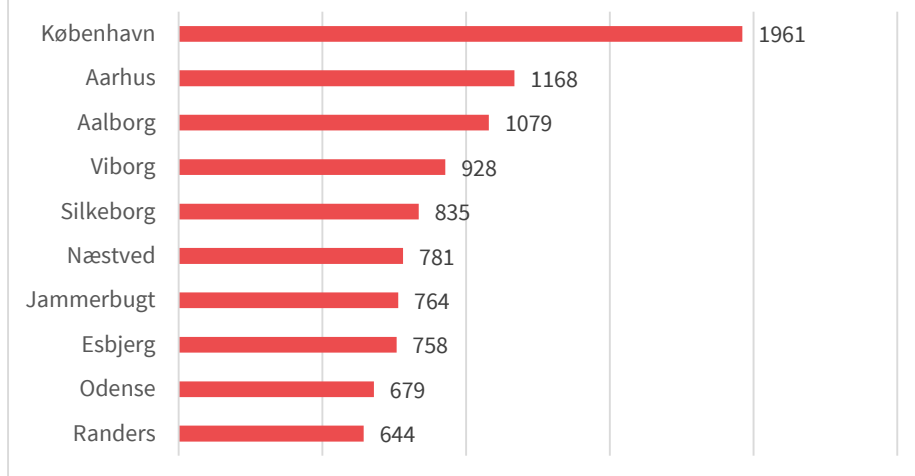
Figur 3. De ti kommuner med det største antal flygtninge inden for kvoten i årene 2010-14:

Kilde: Udlændingestyrelsen

En gruppe flygtninge omfattet af integrationsloven flytter inden for de tre år til andre kommuner, hvorved integrationsopgaven overgår til modtagerkommunen – typisk på grund af arbejde eller uddannelse. En del af disse mister imidlertid tilknytningen til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet og kommer på offentlig ydelse. Det fremgår derfor af tabellen, at Københavns Kommune og Aalborg Kommune, som begge har været nulkvote-kommuner, alligevel har flest flygtninge/indvandrere omfattet af integrationsprogrammet i perioden 2010-14.

Figur 4. De ti kommuner med den største andel flygtninge/indvandrere omfattet af integrationsprogrammet på ydelse i årene 2010-14:

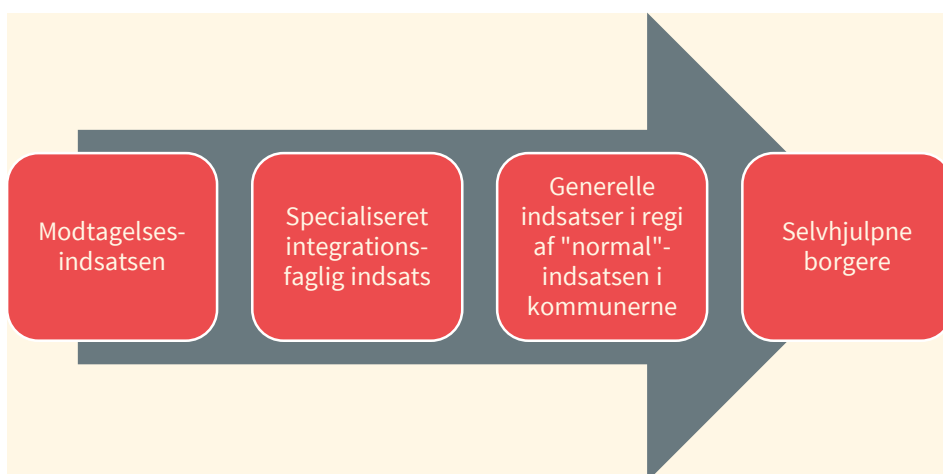
Kilde: Jobindsats.dk

Succeskriterier for integrationsindsatsen

Ifølge integrationsloven har integrationsindsatsen følgende formål:

1. Skal bidrage til, at nyankomne udlændinge tager ansvar for egen integration.
2. Skal bidrage til, at nyankomne udlændinge sikres mulighed for deltagelse på lige fod med andre borgere i samfundets politiske, økonomiske, arbejdsmæssige, sociale, religiøse og kulturelle liv.
3. Skal bidrage til, at nyankomne udlændinge hurtigst muligt bliver selvforsørgende gennem beskæftigelse.
4. Skal bibringe den enkelte udlænding en forståelse for det danske samfunds grundlæggende værdier og normer.

Kommunernes integrationsindsats kan med fordel opdeles i forskellige faser bestemt af graden af specialisering i opgavetyper:

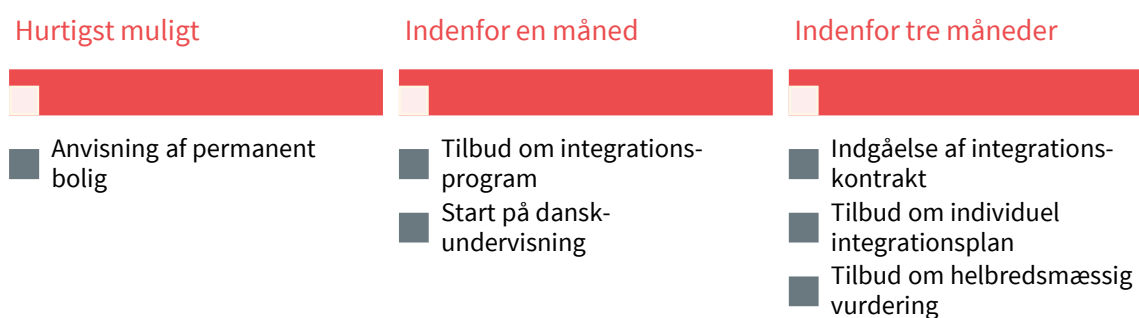

Modtagelsesindsatsen udgør den særlige intensive og specialiserede indsats, som kommunerne skal iværksætte ved den umiddelbare placering af flygtninge i kommunen. Dvs. den tid det tager, fra flygtninge(familien) kommer fra asylcentret eller lufthavnen, og til den generelle integrationsindsats er iværksat. Herefter iværksætter flere kommuner en specialiseret indsats for flygtninge i integrationsperioden – eller indtil borgeren/familien kan indgå i den almindelige indsats for borgere med dansk baggrund med tilsvarende indsatsbehov.

Modtagelsesperioden kan være vanskelig at tidsafgrænse og defineres også forskelligt i de enkelte kommuner. Generelt er perioden afgrænset til de første tre måneder, hvor følgende særlige indsatser skal iværksættes:

- Flygtninge(familien) skal modtages i kommunen, og der skal være en bolig, som flygtningefamilien kan flytte ind i (enten midlertidigt eller permanent).
- Familiens livssituation skal stabiliseres, så familien kan påbegynde et hverdagsliv med grundlæggende hverdagsmestring, herunder med grundlæggende etablering af materielt livsgrundlag og med generel introduktion til lokalsamfundet og rettigheder og pligter som samfundsborger.
- Danskuddannelse skal være påbegyndt.
- Familiens ressourcer er afdækket, herunder eventuel helbredsscreening.
- Plan for integrationen er udarbejdet – både integrationskontrakt med fastlæggelse af relevante tilbud og eventuel integrationsplan.

Integrationsloven fastlægger en række krav til kommunernes umiddelbare integrationsindsats de første måneder. Det vedrører:

Typisk vil modtagelsesindsatsen glide over i en specialiseret integrationsindsats, hvor integrationsprogrammet skal virkeliggøres. Det kan enten ske i regi af normalindsatsen hos de respektive myndigheder/fagaktører i kommunen, eller det kan være en særlig enhed i kommunen, der varetager den specialiserede indsats, så længe borgeren er omfattet af integrationsloven.

En undersøgelse fra 2014 omfattende 79 kommuner¹ viste, at 85 pct. af kommunerne har organiseret modtagelsesindsatsen i en særlig enhed eller i et tværfagligt samarbejde, der varetager alle de umiddelbare opgaver i forbindelse med forberedelse og modtagelse af nyankomne flygtninge.

¹ "Kommunernes aktuelle modtagessituation", LG Insight for Nyhedsbrevet A4, november 2014

76 pct. af kommunerne har organiseret indsatsen under integrationsloven i en specialiseret enhed, der typisk følger borgeren indtil selvforsørgelse og/eller ved integrationsperiodens ophør efter tre år. I 85 pct. af kommunerne er denne indsats placeret i jobcentret, mens den i de resterende kommuner er placeret i socialforvaltningen med ansvar for serviceloven/sundhedsloven.

24 pct. af kommunerne har ingen specialiseret enhed, der varetager indsatser under integrationsloven – hverken i forbindelse med modtagelsesindsatsen eller efterfølgende indsatser. I disse kommuner samarbejder relevante myndigheder om både modtagelsesarbejdet og tilbud under integrationsloven.

Kommunernes rammevilkår

En række forhold har betydning for, hvor godt kommunerne tilrettelægger modtagelsesarbejdet, ligesom en række forhold har betydning for, hvor hurtigt kommunerne opnår resultater af integrationsindsatsen.

Kommunerne er meget forskellige og løser også integrationsopgaven forskelligt. Nedenfor er fremhævet nogle forhold, som kan have betydning for, hvordan den enkelte kommune tilrettelægger modtagelsesarbejdet:

Generelle rammevilkår:

- Kommunens geografi
- Udbuddet af boliger
- Transportmuligheder og afstanden til sprogskole m.m.
- Civilsamfundet og frivilliges deltagelse i integrationsindsatsen

Organisatoriske forhold:

- Kommunens størrelse og organisering
- Organiseringen af modtagelsesarbejdet
- Den tværfaglige tradition i kommunen
- Ressourcer til integrationsopgaverne
- Tilbudsviftens kapacitet og kvalitet

Succesen af den umiddelbare modtagelsesindsats afhænger således af flere forhold, hvor især mulighederne for at skaffe passende permanente boliger, der modsvarer de nyankomne flygtninges behov, er særlig betydningsfuld (jf. senere). Tilsvarende er graden af tværfagligt samarbejde også vigtig, da mange aktører i kommunen skal løse modtagelsesarbejdet på samme tid. Senere i denne rapport fremhæver vi, hvordan forskellige kommuner har fundet løsninger på ovenstående forhold og med succes styrket modtagelsesarbejdet.

De umiddelbare resultater af et veltilrettelagt modtagelsesarbejde kan defineres ved følgende succeskriterier:

- ✓ De nyankomne flygtninge bliver grundigt introduceret til lokalsamfundet og til opgaverne i den kommende periode med bl.a. start på sprogskole, udarbejdelse af integrationskontrakt m.m.
- ✓ Den nyankomne flygtninge(familie) får anvist en passende (og helst en permanent) bolig med møbler, hvidevarer, sengelinned m.m.
- ✓ Familiemedlemmerne starter sprogundervisningen og starter også i relevante tilbud som f.eks. folkeskole el.lign.
- ✓ Formelle krav til modtagelsesarbejdet gennemføres rettidigt (tilbud om helbredsscreening, integrationskontrakt m.m.).

Der findes kun begrænset viden om, hvilke resultater kommunerne opnår i forhold til den umiddelbare modtagelsesindsats. To undersøgelser² viste i 2014, at kommunerne udfordres i forhold til at finde passende boliger, og at integrationsmedarbejderne har svært ved at magte de mange akutte opgaver. Det forhold, at modtagelsesarbejdet kræver en meget specialiseret indsats, gør, at flere kommuner udfordres, når antallet af nyankomne flygtninge stiger mere end forventet. Senere i denne rapport fremhæver vi, hvordan udvalgte kommuner bl.a. forsøger at løse udfordringen med boliger og den organisatoriske kapacitet, så kommunen har det nødvendige beredskab til at håndtere modtagelsesarbejdet.

Kommunernes resultater af integrationsindsatsen

Resultaterne af en vellykket integrationsindsats for nyankomne flygtninge skal måles på flere forskellige områder. Det vedrører både familiens generelle trivselsforhold og deres medborgerskabskompetencer. Det vedrører også, at familien taler dansk, og hvordan børnene klarer sig i skolen, ligesom det er et vigtigt mål, at voksne og unge tilknyttes arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet.

Der er udviklet et integrationsbarometer³, hvor kommunerne kan følge resultaterne af integrationsindsatsen inden for ni forskellige temaer (arbejde, dansk-kundskaber, medborgerskab, kriminalitet m.m.). Det skal dog bemærkes, at barometeret ikke specifikt kan måle på gruppen af nyankomne flygtninge.

Et målbart succeskriterium for integrationsindsatsen for nyankomne flygtninge er, hvor hurtigt voksne opnår selvforsørgelse. Det er et centralt succeskriterium,

---

² "Kommunerne har brug for boliger til nye flygtninge", KL, august 2014, "Kommunernes aktuelle udfordringer med at modtage nyankomne flygtninge", LG Insight, november 2014 for Nyhedsbrevet A4.

³ <http://www.integrationsbarometer.dk/>

---

fordi tilknytning til arbejdsmarkedet har integrationsfaglige effekter i forhold til både familietrivsel, medborgerskab, danskundskaber m.m.

KORA har i en undersøgelse sammenlignet kommunerne med hinanden for at se, hvor godt deres udenlandske borgere fra ikke-vestlige lande integreres og opnår tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet⁴.

Rapporten betragter det som en succes, hvis voksne med flygtninge/indvandrerbaggrund, som står uden arbejde, kommer i job eller uddannelse inden for tre år. Analyserne tager højde for, at kommunerne har forskellige rammevilkår, og at indvandrerne derfor har forskellige forudsætninger for at komme i arbejde eller uddannelse.

Ifølge KORA's analyse er kommunerne Aabenraa, Ballerup, Billund, Faxe og Frederikshavn de mest succesfulde kommuner til at få nyankomne flygtninge og indvandrere i beskæftigelse under integrationsloven. Omvendt er kommunerne Varde, Tårnby, Svendborg, Struer og Skanderborg mindst succesfulde.

---

⁴ "Benchmarking af kommunernes integrationsindsats på beskæftigelsesområdet", KORA, april 2014, Ankestyrelsen

---

Strategisk og praktisk modtagelse af nyankomne flygtninge(-familier)

TEMA - DEL 2

Tilrettelæggelse af den strategiske og praktiske modtagelsesindsats

I dette afsnit fokuseres der på de formaliserede rammer, som kommunerne kan udforme for at styrke modtagelsen af nyankomne flygtninge. Det drejer sig om strategiske politikker for integrationsindsatsen og opbygning af en tværfaglig praksis omkring modtagelsesindsatsen.

Kommunerne kan også med fordel formalisere en lang række af de praktiske opgaver i forbindelse med modtagelsen. I afsnittet gives eksempler på, hvordan modtagelsesarbejdet kan planlægges, beskrives og fordeles mellem relevante kommunale samarbejdspartnere.

Antallet af nyankomne flygtninge kan variere meget fra år til år, ligesom de nyankomne flygtnings ressourcer og integrationsfaglige behov kan variere meget afhængig af, om der kommer familier, enlige og/eller uledsagede mindreårige flygtninge el.lign. Det er en udfordring for kommunerne at have et dækkende organisatorisk beredskab. Afsnittet rummer også en præsentation af forskellige løsninger på, hvordan kommunerne sikrer den nødvendige organisatoriske fleksibilitet og kapacitet i modtagelsesindsatsen.

Strategiske mål og rammer for modtagelsesindsatsen

Integrationspolitik

Den tidligere regerings Task Force⁵ om integration anbefalede, at kommunerne udarbejder en integrationspolitik. Klare målsætninger og politisk opbakning til integrationsindsatsen kan være retningsvisende for medarbejderne i deres daglige arbejde, og dermed styrkes effekten af indsatsen. For de aktører, der beskæftiger sig praktisk med modtagelsesarbejde, kan der i kommunens integrationspolitik være brugbare anvisninger, som understøtter arbejdet med at udarbejde og udvikle en modtageplan for nyankomne udlændinge.

---

⁵ Task Forcens rapport "Måltrettet integration – et fælles ansvar", 2013

En integrationspolitik bør som minimum indeholde:

- A. Generelle mål for integrationsindsatsen i kommunen.
- B. Specifikke og målbare succeskriterier for integrationsindsatsen.
- C. Udpegning af særlige fokusområder eller udviklingsområder for integrationsindsatsen, f.eks. relateret til målgrupper eller indsattstyper.
- D. Udpegning af centrale aktører i integrationsindsatsen.

Integrationspolitikken kan med fordel have særlige mål for nyankomne flygtninge og fastlægge de politiske krav til indsatserne. En integrationspolitik kan dermed skabe den nødvendige opmærksomhed og retning i indsatsen.

CASES – INTEGRATIONSPOLITIK I VEJLE KOMMUNE

Vejle Kommune har grundlagt kommunens integrationspolitik og modtagelsesplan på en ressourceanalyse af, hvordan de etniske minoriteter i Vejle Kommune kan understøtte velfærdsudviklingen i kommunen. Vejle Kommune gennemførte i 2013 en analyse af de etniske minoriteters ressourcer, herunder de nyankomne flygtninge, samt en analyse af, hvordan integrationsindsatsen kan understøtte de strategiske mål inden for områder som beskæftigelse, uddannelse, erhvervsudvikling, ældreområdet, bosætning, børne-/ungeområder og fritids- og kulturområdet.

Vejle Kommune har en samlet integrationspolitik, hvor generelle målbare succeskriterier for integrationsindsatsen er formuleret. Integrationspolitikken er desuden operationaliseret i mål og konkrete indsatser i relevante sektorplaner, hvor de respektive politiske udvalg og forvaltninger omsætter de integrationspolitiske mål i deres indsatser. Herved sikres, at integrationspolitikken er en masterplan, som de øvrige politikker skal understøtte.

En central del af integrationsindsatsen i Vejle Kommune omfatter modtagelse af nyankomne flygtninge. Vejle Kommune opnår meget positive resultater af integrationsindsatsen for nyankomne flygtninge. Det skyldes både, at Vejle Kommune har fokus på modtagelsesindsatsen i integrationspolitikken, og fordi Vejle Kommune i meget høj grad har formaliseret modtagelsesarbejdet med en detaljeret modtagelsesplan og formalisering af det tværfaglige samarbejde (jf. senere).

Modtagelsesplan

Der er store fordele ved, at kommunen udarbejder en modtagelsesplan, hvor de konkrete opgaver i forbindelse med modtagelsesindsatsen detaljeret beskrives, og hvor roller og ansvar fordeles mellem aktørerne. Flere kommuner har allerede

udarbejdet en modtagelsesplan, og langt de fleste kommuner bruger den skabelon for modtagelsesplan, som kan downloades på www.dengodemodtagelse.dk⁶.

En modtagelsesplan kan dele de konkrete opgaver op i følgende faser:

- A. Forberedelsesfasen, hvor kommunen skal indhente de nødvendige oplysninger om den pågældende flygtninge(familie), tilmelde den danskundersøgning i asylcentret, introducere flygtninge(familien) til kommunen (enten via skriftligt materiale og/eller personligt møde).
- B. Overdragelsesfasen, hvor kommunen skal samarbejde med den pågældende flygtninge(familie) og med asylcentret og/eller Udlændingestyrelsen, inden borgeren/familien kommer til kommunen.
- C. Modtagelsesfasen, hvor kommunen modtager den nyankomne flygtning, og hvor en række konkrete opgaver skal løses. Modtagelsesfasen kan opdeles i en "ankomstfase", hvor opgaver den første dag – og eventuelt opgaver de efterfølgende dage – beskrives, og i en "modtagelsesfase", hvor de mindre akutte opgaver inden for de første tre mdr. beskrives.

Opgaverne i forbindelse med modtagelsesarbejdet er mange, og det er vigtigt for den gode modtagelse, at kommunen har styr på såvel de store som de mindste detaljer. Det kan være alt fra bolig, økonomi til familien de første dage, vejledning i indkøb af madvarer, betjening af hvidevarer i boligen osv.

Modtagelsen kan kompliceres af, at det kan involvere flere forskellige medarbejdere fra forskellige afdelinger i kommunen. Det er derfor vigtigt, at alle ved, hvad de skal gøre hvornår, og måske på hvilken måde det skal gøres, så de nyankomne flygtninge oplever modtagelsen koordineret, rolig og dækkende.

De fleste kommuner har som supplement til modtagelsesplanen udarbejdet tjeklister over, hvilke emner de skal introducere ved samtaler, og hvilke praktiske opgaver der skal løses i forbindelse med modtagelsen. Vordingborg Kommune har f.eks. udarbejdet en detaljeret modtagelsesplan, hvor der er tjeklister for opgaver under hele modtagelsesforløbet.

Nogle kommuner har med udgangspunkt i håndbogen "Den gode modtagelse af flygtninge i kommunerne" udarbejdet deres egen håndbog, hvor generelle mål for modtagelsesarbejdet beskrives sammen med en detaljeret gennemgang af alle opgaver i forbindelse med modtagelsesarbejdet. Det gælder bl.a. for Aalborg og Vejle, der i deres håndbøger om modtagelse bl.a. har tjeklister målrettet kommunens afdelinger, som beskriver aktørernes opgaver.

---

⁶ "Den gode modtagelse af flygtninge i kommunerne", 2013

HÅNDBOG OG PORTAL OM DEN GODE MODTAGELSE

Det tidligere Integrationsministerium udgav i maj 2011 håndbogen ”Den gode modtagelse i kommunerne”.

Håndbogen giver en samlet beskrivelse af lovgivningen i forbindelse med modtagelsesindsatsen og en lang række gode råd til kommunernes strategiske og praktiske tilrettelæggelse af indsatsen.

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har desuden i juni 2014 i samarbejde med Røde Kors, KL og Udlændingestyrelsen etableret en internetportal om ”Den gode modtagelse”. På portalen opdeles modtagelsesindsatsen i forskellige faser, hvor lovbestemte opgaver beskrives, og hvor der gives gode råd til håndteringen af de enkelte modtagelsesopgaver. På portalen kan kommunerne desuden hente inspiration fra andre kommuner.

<http://dengodemodtagelse.dk/>

Boliganvisning

Det fremgår af Integrationslovens § 12, at kommunen er forpligtet til hurtigst muligt at finde en permanent bolig. Det vil sige en bolig, hvor flygtningen kan blive boende - også efter at den 3-årige integrationsperiode er udløbet. Fremskaffelse af velegnede boliger til de nyankomne flygtninge er en af de vigtigste og krævende opgaver for kommunerne i modtagelsesindsatsen.

Hvis en kommune ikke kan anvise en permanent bolig med det samme, kan den henvise flygtningen til en midlertidig bolig. Det er en styrke for både den enkelte familie og kommunen, hvis en permanent bolig kan anvises så hurtigt som muligt. For familien giver det ro, og for kommunen kan de midlertidige boligløsninger være en meget dyr løsning⁷.

En undersøgelse gennemført af KL i 2014 (april) viste⁸, at kommunerne har udfordringer med at finde egnede permanente boliger til flygtninge. 83 pct. af kommunerne svarer, at de oplever udfordringer med permanent boligplacering af flygtninge. Undersøgelsen viste desuden, at kommunerne især har svært ved at finde boliger til enlige og til store familier.

---

⁷ Kommunerne kan have store udgifter til de midlertidige boligformer – f.eks. ophold på hotel, vandrerhjem eller campingpladser. Der er et loft over, hvor meget kommunen kan opkræve i egenbetaling ved indkvartering på et midlertidigt opholdssted. Udgifter til midlertidige boliger, der måtte overstige den mulige egenbetaling, vil dermed være en udgift for kommunen (en uddybende orientering om rammer for boligplaceringen fremgår af orienteringsbrev af 6.feb. 2015. Brevet kan downloades på <http://sm.dk/nyheder/2015/informationsbrev-om-boligplacering-af-flygtninge.pdf>)

⁸ ”Undersøgelse vedr. boligplacering af flygtninge”, KL, april 2014

KL's undersøgelse viste, at kommunerne har forskellige erfaringer med, hvor hurtigt de kan anvise en permanent bolig til de nyankomne flygtninge. 27 pct. af kommunerne svarer, at de har en bolig klar til flygtningen fra første dag. Samlet svarer 57 pct. af kommunerne, at de har en bolig klar inden for et halvt år. Tallene skal tages med forbehold, da en tredjedel af kommunerne svarer, at det varierer meget, hvornår en permanent bolig er klar.

Kommunernes udfordringer med at finde egnede boliger blev i 2014 især udfordret af, at der kom et stort antal nye flygtninge til kommunerne. Flere af kommunerne blev derfor nødt til akut at finde midlertidige boligløsninger, hvor bl.a. hotel og campingpladser m.m. blev benyttet.

Andre kommuner har indrettet ældreboliger eller tidligere institutioner til modtagelsescentre (bl.a. Roskilde Kommune), hvor de nyankomne flygtninge midlertidigt kan boligplaceres.

Presset på boliger har også betydet, at flere kommuner har benyttet sig af deres anvisningsret til boliger i den almenyttige boligsektor, og enkelte har samarbejdet med boligselskaber og fået udvidet kommunens anvisningsret. Endelig har flere kommuner været opsøgende på det private boligmarked, hvor kommunerne har søgt efter egnede boliger – som f.eks. Svendborg Kommune.

Kommunernes løsninger på boligsituationen for de nyankomne skal søges i den generelle boligpolitik og boligplanlægning i kommunerne. Samtidig kan kommunerne med fordel søge et større overblik over eksisterende boligmasse i kommunen, herunder bruge denne viden i den strategiske planlægning af boligplacering af de nyankomne flygtninge – som f.eks. i Skanderborg Kommune.

Kommunal anvisning⁹ er det mest benyttede redskab for kommunerne i søgningen af permanente boliger til nyankomne flygtninge. Via kommunal anvisning kan kommunen få anvisningsret til en andel af de ledige boliger i boligafdelingerne. Aalborg Kommune bruger også muligheden for anvisningsretten til de private boliger. Endelig bruger enkelte kommuner den fleksible udlejning, der gør det muligt at give bestemte grupper fortrinsret på ventelisten og udleje en på forhånd aftalt andel af de ledige boliger via fleksibel udlejning.

Der findes i mange kommuner ledige ældreboliger (såkaldte "tompladser"), som på nuværende tidspunkt ikke er i brug til ældre og handicappede med behov for bistandspleje. Flere kommuner bruger den ledige kapacitet blandt ældreboliger

---

⁹ Lov om almene boliger § 59, stk. 1 og 2, i daglig tale 25 %-reglen, giver kommunen adgang til hver 4. ledige bolig i den almene boligsektor. 81 pct. af kommunerne svarer i KL's undersøgelse (april, 2014), at de i højere eller mindre grad bruger anvisningsretten til op til 25 pct. af de almene boliger.

til nyankomne flygtninge. Det skal dog bemærkes, at huslejen er forholdsvis høj, hvilket ikke gør boligerne egnede til enlige.

Der er ift. unge kontanthjælpsmodtagere lavet forsøg med deleboliger, hvor et boligselskab i en større lejlighed har udlejet værelserne enkeltvis med en særskilt lejekontrakt til hvert værelse. En lignende løsning til flygtninge bruges af enkelte kommuner. Dette kræver, at boligorganisationerne vil etablere deleboliger, hvilket har nogle økonomiske omkostninger. Samtidig er der nogle lovgivningsmæssige begrænsninger, i forhold til hvornår at kommunerne kan benytte deleboliger som en løsning i forhold til permanente boliger. En nærmere uddybning af rammer og muligheder for boligplacering fremgår af et orienteringsbrev, som Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold udsendte til kommunerne i februar 2015¹⁰.

Enkelte kommuner forsøger at etablere såkaldte ”gennemgangsboliger”, hvor flygtninge kan bo i kortere perioder (1-2 måneder), indtil anden bolig er fundet. En løsning er f.eks., at kommunen har et dækkende antal ”gennemgangsboliger” klar, hvor de nyankomne flygtninge(familier) kortvarigt kan boligplaceres.

I april 2015 betød nye lovændringer, at kommunerne får øget mulighed for at give midlertidige dispensationer, så boliger kan indrettes i for eksempel tomme erhvervsjendomme, tidligere plejehjem og skoler. Normalt tager det lang tid for kommunerne, hvis de vil lave ændringer i lokalplanen. Nu kan kommunerne give en midlertidig dispensation efter en høring på to uger eller derover.

CASES – STRATEGISK BOLIGPLACERING I SKANDERBORG KOMMUNE

Skanderborg Kommune gennemførte i 2010 en analyse af bl.a. boligmassen i kommunen. Kortlægningen blev anvendt som grundlag for den strategiske boligplacering af nyankomne flygtninge i kommunen.

Kortlægningen gav viden om, hvor der i kommunen er velegnede boliger, herunder boliger i nærheden af sprogskole, arbejdspladser, kollektiv trafik og et lokalt civilsamfund, som kan hjælpe med at integrere de nyankomne i lokalsamfundet.

¹⁰ Brevet kan downloades på <http://sm.dk/nyheder/2015/informationsbrev-om-boligplacering-af-flygtninge.pdf>

CASES – ROSKILDE KOMMUNE

Roskilde Kommune har fået en stor stigning i antallet af nyankomne flygtninge til kommunen. Det har givet Roskilde Kommune store udfordringer med hurtigt at finde permanente boliger, og flygtninge har ventet lang tid på en permanent bolig (i enkelte tilfælde mere end tre år – dvs. først efter den treårige integrationsperiode).

Roskilde Kommune har derfor indrettet et tidligere plejecenter – Haraldsborg – til 27 værelser til nyankomne enlige mænd. Plejecentret er indrettet med både private værelser og en række fællesfaciliteter for beboerne – køkken, toilet/bad og fælles opholdsrum med TV og sociale aktiviteter.

Den midlertidige boligløsning på Haraldsborg i Roskilde centrum har vist sig at være mere end en god boligløsning. De foreløbige erfaringer fra Haraldsborg er således meget positive, fordi Roskilde Kommune har kunnet bruge stedet til at samle en række integrationsfaglige aktiviteter for beboerne, ligesom beboerne har stor social støtte i det kollektive samvær.

Ved omlægningen af Haraldsborg fra plejecenter til midlertidige boliger for flygtninge var der blandt lokalbeboerne i kvarteret en del uro og modstand mod de nyankomne flygtninge. Lokalbeboerne var utrygge ved en stor koncentration af unge mænd, ligesom beboerne savnede information om de nyankomne flygtninges baggrunde. Roskilde Kommune afholdt derfor på Haraldsborg et informationsmøde med de lokale beboere, hvor de fremmødte blev vist rundt, fik information om stedet og beboerne og havde mulighed for at stille spørgsmål. Den dårlige stemning blev vendt, og flere af de lokale beboere har efterfølgende tilbudt sig som frivillige i integrationsindsatsen i Roskilde Kommune.

Den generelle boligudfordring i Roskilde Kommune har betydet, at kommunen har afdækket mulige løsninger for at tilbyde nyankomne flygtninge både midlertidige og permanente boligløsninger. Roskilde Kommune har fremlagt en plan for Beskæftigelses- og Socialudvalget. I planen fremlægges forskellige løsninger for, hvordan Roskilde Kommune på baggrund af de gode erfaringer fra Haraldsborg kan oprette flere tilsvarende midlertidige boligheder.

CASES – AALBORG KOMMUNE

Aalborg Kommune har et godt samarbejde med de almene boligselskaber, men der er ikke tilstrækkeligt med ledige boliger til at få dækket behovet for lejeboliger med en passende husleje set i forhold til de nyankomne flygtninges ydelse. Aalborg Kommune har derfor udarbejdet en handleplan for fremskaffelse af egnede midlertidige og permanente boliger til de nyankomne flygtninge. Aalborg Kommune vil bl.a. benytte mulighederne for anvisningsret til ledigblevne lejligheder i private udlejnings-ejendomme.

Kommunerne kan delvist påvirke profilen af nyankomne

Målt i menneskelige egenskaber er alle flygtninge naturligvis lige gode, men kommunerne har ikke nødvendigvis lige gode betingelser for at integrere alle typer af flygtninge. Det kan være en fordel, hvis kommunen præciserer, hvilke typer af flygtninge som de har de bedste forudsætninger for at integrere, og at kommunen specialiserer sin integrationsindsats.

Kommunerne kan hvert år sende ønsker omkring, hvilke flygtningegrupper de fortrinsvis ønsker at modtage, til Udlændingestyrelsen. I 2014 var der 63 kommuner, som benyttede sig af denne mulighed, mens 35 kommuner (herunder nul-kvote kommunerne) ikke gjorde.

Det er vigtigt at understrege, at Udlændingestyrelsen ikke nødvendigvis følger alle kommuners ønsker. I fordelingen af flygtninge må styrelsen tage andre hensyn i betragtning – bl.a. eventuelle familiemæssige tilknytningshensyn hos den enkelte flygtning, nærhed til specialiseret sundhedstilbud el.lign.

Kommunerne kritiserer i en undersøgelse¹¹, at der ikke tages tilstrækkelige hensyn til deres ønsker i forbindelse med visitering til kommunerne. Omvendt viser samme undersøgelse, at kommunerne har meget overlappende ønsker, hvor flere fremhæver samme nationalitetsgrupper (f.eks. flygtninge fra Bhutan, Myanmar og Colombia), eller familietyper (enlige eller uledsagede mindreårige flygtninge). Der er således stort overlap i kommunernes ønsker, og der er nationalitetsgrupper eller familietyper, som kun få kommuner specifikt ønsker.

---

¹¹ Kommunernes aktuelle modtagelsessituation, LG Insight for Nyhedsbrevet A4, november 2014

Kommunernes ønsker i forhold til, hvilke typer af flygtninge de gerne vil modtage, kan afhænge af flere forhold:

- Boligsituationen i kommunen, hvor muligheden for at fremskaffe enten store eller mindre lejligheder kan have betydning for, om kommunen ønsker enten enlige eller familier med flere børn.
- Flere kommuner begrundede deres ønsker til særlige nationalitetsgrupper med, at de i forvejen har en andel med samme nationalitetsbaggrund i kommunen. Kommunen har måske opbygget særlig viden om disse nationalitetsgrupper, ligesom flere kommuner samarbejder med frivillige med samme nationalitetsbaggrund i modtagelsesindsatsen.
- Enkelte kommuner fremhæver hensyn til tolkemuligheder, hvor de f.eks. kan have svært ved at skaffe tolkebistand til enkelte sprog.
- Kommunens geografi og nærhed til f.eks. specialiserede sundhedstilbud kan også begrunde kommunernes ønsker om at modtage f.eks. behandlingskrævende flygtninge (f.eks. flygtninge med traumer).
- Enkelte kommuner peger på arbejdsmarkedsgrundlaget i og omkring kommunen, hvor de har forskellige positive erfaringer med, at særlige flygtningegrupper bliver godt integreret på arbejdsmarkedet.
- Flere af kommunerne er positive over for modtagelsen af unge uledsagede flygtninge. Dog fremhæver flere, at de gerne vil have flere unge med samme nationalitetsbaggrund på samme tid. Visitering af unge i grupper gør, at kommunerne lettere kan etablere særlige botilbud til de unge, ligesom de unge har god social støtte i hinanden.

Udvalgte eksempler på kommuners ønsker i 2013/14

Aarhus: Vil gerne have flygtninge fra Colombia og Congo. De vil også gerne modtage uledsagede flygtningebørn. Kommunen skriver blandt andet, at "familier er at foretrække og helst familier med ønske om uddannelse og med en høj arbejdsidentitet. Selvforsørgelsesperspektivet - ordinær uddannelse og beskæftigelse - er i stærkt fokus, og flygtninge med motivation og evner for uddannelse er at foretrække og vil klare sig bedst set fra et integrationsperspektiv," skriver Aarhus Kommune blandt andet til Udlændingestyrelsen.

Ringkøbing-Skjern: Kommunen foretrækker kvoteflygtninge fra Colombia og Congo. Det skyldes, at "kommunen har særlige gode erfaringer og et godt beredskab til kvoteflygtninge".

Rudersdal: Rudersdal Kommune peger på flygtninge fra Syrien, Iran og Afghanistan. Kommunen ønsker sig fortrinsvis familier, da kommunen har få små boliger til en husleje, som en flygtning er i stand til at betale alene.

Næstved: Kommunen ønsker at få kurdere fra Syrien samt iranere. Desuden vil kommunen gerne have kvoteflygtninge fra Colombia, Bhutan og Myanmar, da “det vil hjælpe især børnene (...) til at blive integreret i lokalsamfundet”. Næstved Kommune foretrækker familier frem for enlige flygtninge, da kommunen har bedre mulighed for at finde permanente boliger til familierne.

Aabenraa: Kommunen vil gerne modtage kurdere fra Syrien samt iranere og afghanere. De tilføjer, at hvis kommunen modtager uledsagede mindreårige flygtninge “vil vi gerne have en samlet gruppe på fire unge af samme nationalitet, således at vi kan oprette et særligt tilbud til dem”.

Bornholm Regionskommune: Ønsker flere kvoteflygtninge fra Burma og Bhutan. Kommunen skriver, at de har god succes med kvoteflygtninge, specielt fra Burma. De er også indstillet på at modtage en stor gruppe kvoteflygtninge fra Malaysia. Kommunen kan også modtage fra Nepal.

Lolland: Kommunen vil gerne have flygtninge fra Syrien og Colombia. “Vi har flere fra Syrien, og de falder godt til i vores lokalsamfund. De har et fint netværk og ser ikke transport til eksempelvis Sjælland for at arbejde som nogen stor barriere, hvilket kan være vigtigt i forhold til arbejde”.

Tværgående temaer

TEMA - DEL 4

Styrket modtagelse af nyankomne flygtninge – tværgående temaer

---

I dette afsnit behandles en række temaer med stor betydning for kvaliteten af modtagelsesarbejdet i kommunerne. Temaerne er udvalgt og kvalificeret i dialog med integrationsfaglige ledere og praktikere blandt 85 kommuner på en række kommunale netværksmøder i 2013/2014.

Temaerne omfatter:

- Integrationsplan og det tværfaglige samarbejde
- Sikre kapacitet i modtagelsesindsatsen
- Helbredsafklaring
- Støtte til etablering af nyankomne flygtninge
- Sprogundervisning i kombination med andre tilbud
- Det tidlige forebyggende familiearbejde for udsatte flygtningefamilier
- Inddragelse af civilsamfundet i modtagelsesarbejdet

Det tværfaglige samarbejde

Flere kommuner har de senere år opbygget et tværfagligt samarbejde omkring modtagelsen af nyankomne flygtninge. En række kommuner har været eksperimenterende med nye organiseringsformer eller samarbejdsformer og har været frontløbere for integrationslovens intentioner omkring det tværfaglige samarbejde og dens helheds- og familieorienterede integrationsindsats. Det gælder f.eks. Assens Kommune, Ringkøbing-Skjern Kommune og Vejle Kommune.

Det er vurderingen, at kommunerne bredt støtter integrationslovens intentioner om at bygge det tværfaglige samarbejde omkring bl.a. den koordinerende sagsbehandlerfunktion og integrationsplanen. Det tværfaglige samarbejde er især vigtigt i forbindelse med modtagelsesarbejdet, da flere forskellige myndigheder og medarbejdere er involveret i modtagelsesarbejdet.

Det tværfaglige samarbejde kan også udfordre flere kommuner. Integrationsplanen forudsætter i høj grad, at samarbejdet favner over en række kommunale afdelinger, hvor der tidligere kun har været begrænset tradition for samarbejde -

f.eks. mellem jobcentret og børne-/familieafdelingen. Det tager tid at opbygge formaliserede samarbejdsstrukturer og grundlægge en tværfaglig praksis og kultur. Flere kommuner har derfor fortsat et udviklingsarbejde, herunder et behov for at fastholde fokus på integrationsplanen som et værdifuldt redskab i den helheds- og familieorienterede integrationsindsats.

Der findes eksempler på forskellige organiseringsformer og grader af formaliseret samarbejde omkring modtagelsesarbejdet i kommunerne. Eksempler på tværfaglige samarbejdsformer i 12 kommuner er præsenteret i en rapport, hvor der desuden gives en række anbefalinger til, hvordan kommunerne kan grundlægge et tværfagligt samarbejde omkring modtagelsesindsatsen¹².

Gentofte Kommune har de seneste år modtaget flere uledsagede unge flygtninge og flygtningefamilier. Flere af de nyankomne flygtninge har haft alvorlige psykiske lidelser og/eller problemer med at blive integreret. Der har været behov for at iværksætte en særlig indsats, hvor både jobcentret, skole, børne-/familieafdelingen og social-/handicapindsatsen samarbejder tæt.

Samarbejdet i Gentofte Kommune er skabt gennem en bevidst strategi, der har omfattet opbygning af koordinatorfunktioner i alle forvaltninger, faste mødeformer mellem relevante afdelinger og en flerårig kompetenceudviklingsindsats, hvor alle integrationsfaglige aktører har deltaget på temadage/kursusdage. Den fælles kompetenceudvikling har betydet, at integrationsindsatsen i Gentofte Kommune bygger på fælles værdier, gensidigt kendskab til og respekt for hinanden og stor viden om de nyankomne flygtningefamilier.

I Gentofte Kommune foretages ved ankomsten til kommunen en grundig afdækning af ressourcerne hos alle familiemedlemmer i den nyankomne flygtningefamilie. Det sker på koordineringsmøder, hvor integrationskoordinatorer fra alle fagområder deltager. Nyankomne flygtninge med behov for en tværfaglig indsats motiveres til at udarbejde en integrationsplan, hvor mål for integrationsindsatsen fastlægges, og hvor alle aktørers indsatser og tilbud beskrives og giver sammenhæng og mening for borgeren/familien.

Gentofte Kommune har i to år arbejdet med en helheds- og familieorienteret modtagelsesindsats og har dokumenteret resultaterne. Evaluering viser, at indsatsen for alle familiemedlemmer har opnået betydelige progressioner på alle

---

¹² LG Insight har indsamlet erfaringer, løsningsmodeller og råd til en tværgående og koordineret integrationsindsats fra 12 forskellige kommuner, der på forskellig vis gør det rigtig godt. De 12 kommuner er: Frederikshavn, Viborg, Skanderborg, Haderslev, Ringkøbing-Skjern, Assens, Roskilde, Greve, Sønderborg, Vejle, Frederiksberg og Gentofte. I rapporten "Tværfaglige Integrationsindsatser" lanceret af det daværende Social- og Integrationsministerium kan man få et overblik over forskellige erfaringer og løsningsmodeller til en helhedsorienteret integrationsindsats, samt en let tilgængelig beskrivelse af, hvordan man som kommune kan arbejde med det tværfaglige samarbejde trin for trin.

måleområder, men især i forhold til forældrekompetencer og børn/unges trivsel har resultaterne været markante og betydningsfulde.

Erfaringerne fra Gentofte Kommune er:

- ✓ Integrationsplanen er et værdifuldt redskab for både borgeren, familien og for de samarbejdende aktører. Planen tydeliggør mål og skaber meningsfulde sammenhænge mellem alle aktørers indsatser.
- ✓ Alle fagområder og myndigheder skal involveres i integrationsindsatsen og i modtagelsesarbejdet. Det gælder jobcentret, ydelse, skole (PPR), børne- og familieafdelingen og social(psykiatri)-/handicapområdet. Det kræver stor ledelsesmæssig beslutning at fastholde alle samarbejdspartneres engagement og deltagelse i det tværfaglige samarbejde.
- ✓ Det tværfaglige samarbejde skal formaliseres med funktionsbeskrivelser, mødeformer og fælles kompetencer.
- ✓ Det tværfaglige samarbejde og den helheds- og familieorienterede modtagelsesindsats giver dokumenterbare resultater.

CASES: RINGKØBING-SKJERN KOMMUNE – REGELMÆSSIG EVALUERING

Den tværfaglige kultur og praksis er ikke statisk, men udvikler sig med skiftende aktører, medarbejdere og forskellige behov hos de nyankomne flygtninge(familier). I Ringkøbing-Skjern Kommune afholder de årligt et fælles møde med alle relevante aktører i modtagelsesarbejdet, hvor det tværfaglige samarbejde evalueres og eventuelt udvikles. På mødet gennemgås de erfaringer, aktørerne har opnået, og eventuelle udviklingsbehov drøftes. De årlige evalueringsmøder betyder, at alle aktørers erfaringer inddrages, og at kommunen årligt tager temperaturen på det tværfaglige modtagelsesarbejde.

Organisatorisk fleksibilitet og kapacitet i modtagelsen

Modtagelsesindsatsen i kommunerne er alt i alt kun en lille opgave for kommunerne, og grundet opgavens kompleksitet og behov for specialistkompetence, er opgaven ofte specialiseret i kommunerne. Modtagelsesindsatsen er typisk placeret i en enkelt afdeling – og i mindre kommuner hos en enkelt medarbejder. Denne specialisering er en fordel, når modtagelsen af nyankomne flygtninge matcher den dimensionerede kapacitet, men er modsat sårbar, når kommunerne uventet får flere flygtninge visiteret til kommunen.

I 2014 og 2015 er mange kommuner blevet udfordret af, at antallet af nyankomne flygtninge har oversteget kommunernes forventninger og kapacitet i modtagelsesindsatsen. En undersøgelse viste, at kommunerne på en række væsentlige områder var presset (herunder på lovgivningsmæssige områder), og havde svært ved at nå alle opgaver og levere den nødvendige kvalitet i modtagelsesarbejdet.

Der er i kommunerne behov for strategier for, hvordan de i modtagelsesindsatsen kan sikre den nødvendige, organisatoriske fleksibilitet og kapacitet, så et dækkende beredskab er til stede, hvis antallet af nyankomne flygtninge pludselig stiger mere end forudset i kommunen. En række kommuner har fundet nogle løsningsmodeller til at sikre kapacitetsbuffer i modtagelsesindsatsen:

- Automatisk tilføjelse af flere ressourcer til modtagelsesindsatsen. Kommunerne får via grundtilskud og bloktilskud finansieret modtagelsen af nyankomne flygtninge¹³. I mange kommuner følger pengene ikke den enkelte flygtning. I Assens og i Aalborg Kommune har de fået politisk accept til en fleksibel finansieringsmodel, hvor driften årligt og automatisk tilpasses det forventede antal flygtninge de kommende år.
- Grader af specialisering i kommunen: Modtagelsesarbejdet bør ikke være (fuldt ud) specialiseret og placeret i en enkelt afdeling og/eller i en enkelt funktion. Koordinatorfunktionen bør være specialiseret, men indsatsen bør i høj grad forudsættes gennemført af "normalindsatsen" i de respektive afdelinger. Gentofte-modellen viser en styrke ved, at en række koordinatore tilrettelægger den overordnede plan for modtagelsesarbejdet, men at indsatsen gennemføres i normalindsatserne. Det giver både en kompetencemæssig specialisering i koordinatorfunktionen, samtidig med at der sikres en kapacitetsbuffer i normalindsatsen i kommunen.
- Større tværkommunalt samarbejde: Kommunerne kan overveje at samarbejde om modtagelsesindsatsen. Flere kommuner samarbejder allerede omkring tilbud til danskuddannelse og tolkebistand. Kommunerne kunne udvide samarbejdet til f.eks. brug af eksterne leverandører til dele af modtagelsesarbejdet. En række praktiske opgaver i forbindelse med modtagelsen, herunder organisering af samarbejdet med frivillige, kunne måske udføres af andre leverandører og/eller i et tværkommunalt samarbejde.

---

¹³ "Vejledning om finansiering på integrationsområdet", KL, november 2014

Helbredsscreening af nyankomne flygtninge

Nyankomne flygtninge kan have helbredsmæssige forhold, som kan have betydning for deres integration. Det er ikke mindst tilfældet for flygtninge, der er flygtet fra krig og/eller har været udsat for traumatiserende oplevelser. Det gælder både voksne og børns helbredsforhold.

Med ændring af integrationsloven per 1. juli 2013 skal kommunerne tilbyde alle nyankomne flygtninge en helbredsundersøgelse senest tre måneder efter ankomsten til kommunen. Det gælder både udlændinge over og under 18 år.

I Vordingborg Kommune indgår helbredsundersøgelsen som en fast del af modtagelsen af nyankomne flygtninge. Allerede ved forberedelsen af modtagelsen indhentes helbredsoplysninger fra asylcentret, ligesom besøg hos en praktiserende læge indgår som en del af modtagelsesprogrammet.

En undersøgelse af traumeindsatsen i Danmark i 2013 viste, at kommunerne ikke er opmærksomme nok på opsporing af eventuelle traumer hos nyankomne flygtninge. Assens Kommune samarbejder med Indvandrermedicinsklinik i Odense, hvis der er opmærksomhed på eventuelle traumer i familien.

CASE – HELBREDSSCREENING I VORDINGBORG KOMMUNE

Vordingborg Kommune har udarbejdet en vejledning til helbredsmæssig vurdering af nyankomne flygtninge og familiesammenførte til flygtninge i Vordingborg Kommune. Af vejledningen fremgår, hvordan helbredsundersøgelse af alle nyankomne flygtninge sker systematisk i forbindelse med modtagelsesindsatsen.

Vejledningen beskriver, hvordan besøg hos egen praktiserende læge indgår som en del af modtagelsesarbejdet, hvor den nyankomne flygtning besøger egen læge allerede inden for de første to uger. Her medbringes bl.a. relevante dokumenter samt et orienteringsbrev til lægen. Der bestilles samtidig tid til den helbredsmæssige vurdering.

I vejledningen gives en uddybende beskrivelse af alle helbredsmæssige forhold (både somatiske og psykiske), som skal afdækkes i forbindelse med den helbredsmæssige undersøgelse

---

Etableringsstøtte til nyankomne flygtninge

Hvad er nødvendigt eller rimeligt for at starte et familieliv i Danmark? TV, tv-pakker med DR og TV2? Nye eller brugte møbler? Computer og internetadgang? En undersøgelse fra 2014¹⁴ viste, at spørgsmålene deler kommunerne, og at der er store forskelle kommunerne imellem, i forhold til både hvor mange penge kommunerne anvender i forbindelse med etablering, men også hvilke materielle behov som de enkelte kommuner giver støtte til.

Kommunerne skal boligplacere nyankomne flygtninge og deres eventuelle familie. Det omfatter foruden anvisning af bolig også bl.a. anskaffelse af nødvendige materielle fornødenheder som møbler og hvidevarer m.m., som er påkrævede for at etablere et hjem og starte integrationen i kommunen.

I kommunerne er der meget forskellige materielle standarder for, hvad de tilbyder nyankomne flygtninge(familier) i forbindelse med deres etablering af et nyt liv i Danmark. Det gælder bl.a., hvor mange penge kommunerne bevilger til anskaffelse af møbler til boligen, tøj til familien, hårde hvidevarer, tv-pakker el.lign. til nyankomne flygtninge(familier).

Det er overladt til den enkelte kommune selv at vurdere, hvilke materielle behov kommunen kan og vil dække ved etableringen af nyankomne flygtninge. Der er ingen nationale retningslinjer eller anvisninger på området.

Der er gode grunde til at drøfte behovet for retningslinjer i den enkelte kommune. Fravær af retningslinjer kan betyde, at der opstår uenighed mellem aktører – f.eks. integrationsmedarbejderne og ydelsesafdelingen, der skal bevilge enkelt-ydelser – eller at støtten gives uden afsæt i faktisk viden om, hvordan materielle levevilkår fremmer/hæmmer integrationsindsatsen.

De fleste kommuner har ingen retningslinjer for etableringsstøtte til nyankomne flygtninge. Det afhænger af flere forhold, herunder hvilke materielle ejendele som familien har med sig fra f.eks. asylcentret. Endelig anlægger flere kommuner en trangsvurdering, hvor hele familiens økonomiske situation tages i betragtning, herunder om det vurderes, om familien selv kan spare op eller betale.

Tilsvarende findes der meget forskellige praksisser i kommunerne i forhold til, om der til nyankomne flygtninge(familier) anskaffes nye møbler, hvidevarer el.lign., eller om der købes brugt gennem f.eks. loppemarkeder eller genbrugsbutikker. Endelig er kommunerne også forskellige i forhold til, om der er en standard modtagelsespakke ved ankomsten med f.eks. senge, sofa, spisebord og stole m.m.,

---

¹⁴ Nyhedsbrevet A4 og LG Insight, "Kommunernes etableringsstøtte til nyankomne flygtningefamilier", 2014

eller om familien selv skal være med til at vælge og købe de møbler, som de vurderer at have behov for og efter egen smag.

Kommunernes standarder og praksisser på området er bestemt af bl.a.:

- Hvad der vurderes nemmest for kommunen – f.eks. at have en standardpakke med basisfornødenheder i form af møbler, hvidevarer m.m.
- Hvad der vurderes mest økonomisk hensigtsmæssigt for kommunen –f.eks. hvis kommunen kan opnå rabatordninger hos enkelte leverandører ved køb af et større parti af møbler, pander/gryder, sengelinned osv.
- Hvad den enkelte kommune vurderer tjener den nyankomne flygtning bedst – dvs. individuelle behov og hensyn til den nyankomne flygtninge(families) egne traditioner og smag i forhold til indretning osv.
- Hvad der fremmer integrationsfaglige hensyn mest – f.eks. bruger enkelte kommuner indkøb af ejendele som en del af en vejledningsfaglig proces, hvor de samtidig introducerer til budgetplanlægning og lokale indkøbsmuligheder. Andre kommuner finder, at et tilskyndelseshensyn også bør vægtes, hvor f.eks. materielle ønsker kan fremme motivationen til selvforsørgelse, mens andre kommuner finder, at TV og computer fremmer medborgerskabshensynet.

Det er som nævnt overladt til den enkelte kommune at fastlægge standarder for støtte til de nyankomne flygtnings materielle etablering ved ankomsten. På netværksmøder med kommunale integrationsfaglige aktører har det været drøftet, hvilke hensyn som bør vægtes ved tildeling af etableringsstøtte. Generelt er de integrationsfaglige aktører enige i, at der er behov for retningslinjer på området i de enkelte kommuner, så vægtningen af standarder og hensyn ikke splitter aktørerne, og ikke defineres ud fra personlige holdninger hos enkelte medarbejdere, men så vidt muligt defineres ud fra objektive kriterier og viden om, hvilke materielle behov og hensyn som tilvejebringer grundlaget for en god integrationsstart i kommunen.

Faste modtagelsespakker

Svendborg Kommune: Til en familie på 4 personer indkøbes 4 sæt sengetøj, dyner, håndklæder, viskestykker, modulpakker, sofa (2- og 3-personers), sofabord, reol, kommode, lamper, spisebord og fire stole, senge og gardiner.

Mariagerfjord Kommune: Køkkenting, herunder tallerkener, bestik o.l., håndklæder, senge, spisebord, stole, lamper, gardiner, mad i køleskabet til de første par dage. Nogle lejligheder er uden køleskab og fryser, så dette gives også. Klædeskabe eller kommoder. Tv eller PC. Kommunen betaler et års forsikring.

Silkeborg Kommune: Møbelmoduler: Seng (ny), tv (ny), sofa, sofabord, spisebord, garderobereskab (hvis mangler), reol, skrivebord og stol (hvis børn), sengetøj og håndklæder, viskestykker, barnevogn, puslebord, højstol (hvis aktuelt). Køkkenmoduler (nyt): Kopper, glas, tallerkener. Gryder og pande. Bestik og knive samt andre redskaber. Skåle. Støvsuger, spand, kost. Tøjmodul: Især børnene skal som minimum have regntøj/flyverdragt og godt fodtøj til institutionsbrug. Ellers det mest nødvendige, bukser, bluser, undertøj, overtøj og fodtøj. Mad: Købes til de første dage. Kød og ris, grøntsager mm. Diverse basisvarer, mel, sukker mm. samt rengøringsartikler. Der kan i sjældne tilfælde bevilges ekstra moduler såsom cykel med barnestol, hvis der er behov af hensyn til aflevering af børn, og bus til sprogskole.

Aabenraa Kommune: Dyne, pude, rulle madrass, 2 sæt sengetøj, 2 håndklæder, 2 vaskeklude, 2 badehåndklæder, viskestykker pr. person. Modul fra Kop og Kande: Div. gryder, pottter og pande, service svarende til det antal personer, der kommer. Inkl. støvsuger, kost, gulvskrubber, spand, vaskefad. Alt til at der kan laves mad, spises og gøres rent. Borgmesterens velkomstpakke med tilbud fra forretninger, foreninger m.v.

Halsnæs Kommune: Indkøb fra Ikea: Seng, spisebord og 4 stole, kommode, 2 lamper, køkkenting og service, lille sofa, to små borde, vasketøjsstativ, håndklæde. Dyne, pude, viskestykker, sengetøj, støvsuger, el-kedel, lamper opsat af elektriker. Afhentning af møbler i Ikea og samling af disse udføres af et firma, kommunen bruger fast til dette.

Holstebro Kommune: Møbler, apotekermodul (Vitaminer, shampoo, prævention, salver, rengøringsmiddel mv.), rengøringsmodul, køkkenmodul (service, bestik, gryder, div. køkkenredskaber), kludemodul (Dyner, puder, sengetøj, håndklæder, viskestykker, karklude, skåle, lagner), sengemodul (box med topmadrass), persiener, lamper, støvsuger, tøj (alm. + sportstøj hvis børn), skolemodul (taske, penalhus, madkasse og drikkedunk, sportstaske).

Lemvig Kommune: Boligen bliver etableret med lamper, gardiner, spisebord og stole, der passer til antallet i boligen, sofa, lænestol og sofabord - møbler bliver så vidt muligt købt i genbrug. Der købes ny seng - boxmadrass til hver person. Der bevilges køkkenmodul, sengetøjsmodul og rengøringsmodul.

Thisted Kommune: Møbler, lamper, gardiner, støvsuger, køkkenudstyr, badeværelsesudstyr, linned, beklædning, fodtøj, skoleudstyr til børn. Herudover består kommunens modtagelsespakke af en række individuelle elementer som vaske-maskine, komfur, tørretumbler, køleskab/frysese, babyudstyr, barne-/klapvogn.

Danskuddannelse til nyankomne flygtninge

Nyankomne flygtninge skal hurtigst muligt lære dansk, så både voksne og børn kan begå sig i socialt samvær med andre, tilegne sig viden om dansk kultur og samfundsforhold og opnå tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet. Sprogundervisningen starter allerede i asylcentret, hvor fremrykket danskundervisning kan påbegyndes, ligesom kommunen allerede inden for en måned

fra visitationen til kommunen skal igangsætte et danskuddannelsestilbud til de nyankomne flygtninge.

Alle nyankomne flygtninge har som udgangspunkt ret til gratis undervisning i op til fem år som led i deres introduktion til det danske samfund og arbejdsmarked. Ifølge integrationslovens § 21 har kommunerne ansvaret for at tilbyde udlændinge danskuddannelse og arbejdsmarkedsrettet danskundervisning.

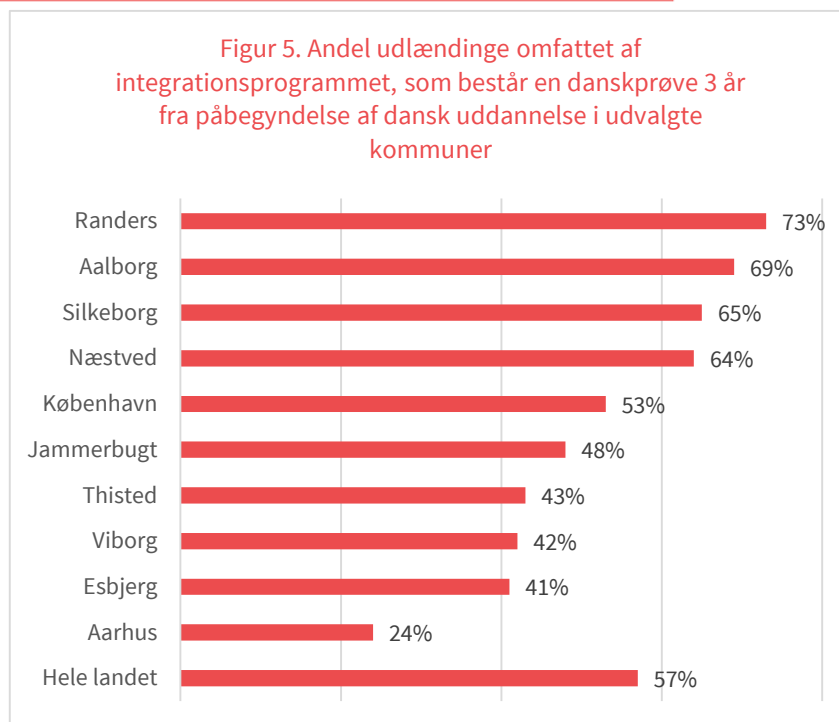
Danskundervisningen skal senest begynde en måned efter, at kommunen har overtaget ansvaret for en flygtning. Har flygtningen allerede modtaget danskundervisning på asylcentret, videreføres dette forløb umiddelbart efter, at flygtningen er kommet til integrationskommunen.

Flere forhold har betydning for, hvor hurtigt en flygtning lærer dansk og består en danskprøve. Det er bl.a. forhold knyttet til den enkelte persons egne forudsætninger (helbred og indlæringskompetencer), kvaliteten af danskuddannelsen, og om danskuddannelsen kan kombineres med f.eks. job, eller om danskuddannelsen må afbrydes på grund af beskæftigelse el.lign.

57 pct. af udlændinge omfattet af integrationsprogrammet består en prøve i dansk inden tre år fra påbegyndelse af danskuddannelse¹⁵. Det fremgår af figur 5 nedenfor. Det fremgår ligeledes, at der er stor variation blandt kommuner med størst antal udlændinge på ydelse under integrationsloven, i forhold til hvor stor en andel som består en prøve i dansk inden tre år fra påbegyndelse af danskuddannelse. I Randers Kommune har 73 pct. bestået en danskprøve efter tre år, mens det er 24 pct. i Aarhus Kommune.

---

¹⁵ Integrationsbarometeret, 2013, <http://www.integrationsbarometer.dk/>

Kilde: Integrationsbarometret, Ankestyrelsen. Udvalgte Kommuner omfatter kommuner med flest udlændinge på ydelse omfattet af integrationsprogrammet i 2010-14

Nyankomne flygtninge fra ikke-vestlige lande starter oftest på danskuddannelse 1, hvor de 10 største nationalitetsgrupper i 2013 var fra ikke-vestlige lande¹⁶. Flere udlændinge med oprindelse fra Thailand, Pakistan, Filippinerne og Syrien starter også på enten danskuddannelse 1 eller 2.

Kommunerne kan vælge forskellige modeller i forhold til sikring af leverancer af danskuddannelse til de nyankomne flygtninge:

- Kommunerne kan vælge at etablere eget sprogtilbud – det er f.eks. tilfældet i Furesø Kommune, Randers Kommune og Vejle Kommune.
- Kommunen kan vælge at indgå en aftale med en ekstern leverandør af sprogundervisningstilbud – f.eks. Lær Dansk under Dansk Flygtningehjælp, AOF, Clavis, A2B el.lign. De eksterne leverandører kan være semioffentlige eller helt private leverandører.
- Kommunerne kan også vælge at gå sammen med andre kommuner og indgå en rammeaftale med eksterne leverandører af sprogtilbud.

¹⁶ Årsrapport 2013, Ankestyrelsen. De 10 største nationalitetsgrupper på danskuddannelse 1 udgjorde i 2013 (rangordnet): Syrien, Afghanistan, Thailand, Tyrkiet, Somalia, Pakistan, Iran, Irak, Kina, Myanmar.

Flere hensyn afgør kommunernes valg af ovenstående modeller. Ved at etablere eget sprogtilbud har kommunen f.eks. mulighed for at udvikle et sprogtilbud, der kan spille tæt sammen med de øvrige kommunale aktører, og som kan kombineres med andre integrationsfaglige tilbud. Leverancesikkerhed kan også være et vægtet kriterium for drift af et kommunalt sprogtilbud.

Ved at bruge eksterne leverandører opnår kommunerne derimod en stor fleksibilitet i kapaciteten, da kommunerne efter behov kan visitere kursister til danskuddannelse. Det kan derfor være økonomisk gavnligt for kommunerne at bruge ikke-kommunale sprogcentre, da kommunerne kun skal betale for det visiterede antal kursister, ligesom kommunerne med jævne mellemrum kan konkurrenceudsætte deres tilbud, så de opnår de bedste tilbud.

Kommunerne har ansvaret for tilsynet med danskuddannelserne – herunder det pædagogiske tilsyn. Tilsynet skal sikre, at danskuddannelserne lever op til reglerne i loven. Hvert tredje år skal kommunerne udarbejde en tilsynsrapport, som beskriver udviklingen på området, og hvordan tilsynet er ført. Disse rapporter blev første gang udarbejdet i 2011.

KORA har evalueret udvalgte kommuners tilsyn med danskuddannelserne¹⁷. Evalueringen viste, at kommunerne opfylder alle tilsynsforpligtelserne, men at kommunernes fokus på f.eks. det pædagogiske arbejde og/eller samspillet mellem sprogtilbud og andre tilbud kan variere mellem kommunerne. Evalueringen viser f.eks., at de kommuner, hvor tilsynsopgaven er forankret i f.eks. arbejdsmarkedsforvaltningen, i højere grad har fokus på sprogundervisningens samspil med beskæftigelsesfaglige tilbud.

Erfaringer tilsiger, at danskuddannelse for udlændinge har den største effekt, hvis tilbuddet kombineres med andre tilbud – f.eks. beskæftigelsesfaglige tilbud eller uddannelsesstilbud. Når udlændinge bruger sproget aktivt, tilegner de sig lettere sproget, og især hvis undervisningen målrettes behovet på virksomheden. Det stiller store krav til samarbejdet mellem sprogcentret og andre integrationsfaglige aktører, herunder virksomheder, så sprogundervisningen integreres i et sammenhængende (sprog)kompetenceudviklende forløb.

For at styrke samarbejdet mellem sprogtilbud og andre tilbud er det anbefalelsesværdigt, at der etableres tætte samarbejdsrelationer med sprogcenteret, så også de inddrages i det tværfaglige modtagelsesarbejde. Det kan ske i regi af de tværfaglige fora i kommunen og/eller ved etablering af mødefora mellem sprogtilbud

---

¹⁷ "Danskuddannelserne – Vurdering af den kommunale praksis", KORA, August 2014

og relevante kommunale aktører. I Skive Kommune er der etableret tætte samarbejdsrelationer mellem sprogskolene og jobcentret, så sprogundervisning kan integreres i virksomhedsnære tilbud som praktik eller løntilskud.

Det er en udfordring at udvikle fleksible sprogtilbud, der kan kombineres med andre tilbud, herunder ordinær beskæftigelse. I kommunerne er det udbredt, at de nyankomne flygtninge starter på danskuddannelse og først senere kombinerer danskuddannelse med andre tilbud. Når danskuddannelse kombineres med andre tilbud, er den såkaldte 2-3-model mest udbredt, hvor borgeren følger dansktilbud 2 dage om ugen og virksomhedstilbud 3 dage om ugen.

Udfordringerne for sprogskoler og kommuner er at udvikle tilbud, hvor:

- Sproguddannelse kan kombineres i tid med andre tilbud – f.eks. at sprogtilbuddet ligger i forlængelse af eller integreres i tilbuddet.
- Sproguddannelse kombineres fagligt og pædagogisk med andre tilbud, så sprogundervisningen målrettes behovet på arbejdspladsen (arbejdsmarkedsrettet sprogundervisning) eller i uddannelsesforløbet.

Der er med firepartsaftalen fra 2014 mellem DA, LO, KL og den daværende regering igangsat et projekt med udvikling af danskuddannelse i kombination med andre tilbud. Projekt Dansk+ omfatter i alt 17 kommuner og løber i perioden 2015-2017.

Folkeskoleloven indeholder regler, der forpligter skoler og kommuner til en række indsatser for at imødekomme tosprogede elevers udfordringer og behov. Det drejer sig først og fremmest om undervisning og støtte i dansk som andetsprog. Tosprogede elever har krav på en støtte, der i omfang og varighed modsvarer deres behov. Sprogindsatsen bygger videre på indsatserne på dagtilbudsområdet, hvor tosprogede småbørn med behov for støtte til den sproglige udvikling har krav på sprogstimulerende indsatser.

Sprogundervisning af børn/unge efter folkeskoleloven håndteres i kommunerne af en tosprogs konsulent eller fagkonsulent inden for skoleområdet. Undervisningsministeriet har gennem flere år udviklet, indsamlet og formidlet gode erfaringer i forhold til sprogundervisning af tosprogede elever.

Reformer har de senere år skærpet uddannelseskrauet til unge, hvor også unge indvandrere bliver omfattet af uddannelsespålæg. Det er et vigtigt fokus- og udviklingsområde for kommunerne, herunder Ungdommens Uddannelsesvejledning og ungdomsuddannelserne, at udvikle tilbud til unge, der ikke kan gennemføre en almindelig ungdomsuddannelse.

CASE – JOB & SPROG I RINGSTED KOMMUNE

Job & Sprog er et integrationsforløb i Ringsted Kommune, der kombinerer danskundervisning, almen (lokal)samfundsintroduktion og jobforberedende aktiviteter i et sammenhængende tilbud,

Målet med Job & Sprog er, at flest muligt kommer hurtigt i job, lærer at tale dansk og i det hele taget bliver i stand til at klare sig selv og indgå i det samfundsmæssige fællesskab på lige fod med andre. Derfor er tilbuddet målrettet beskæftigelse inden for brancher, der umiddelbart rummer de fleste jobåbninger (branchepakkekonceptet fra Vejle Kommune).

Forløbet er tilrettelagt med fokus på at undgå klientgørelse og at udvikle den enkelte deltagers ejerskab på sigtet om at få et job og i det hele taget blive i stand til at klare sig selv, og metoderne og redskaberne er først og fremmest hentet i den ordinære beskæftigelsesindsats. Et job- og sprogtilbud består af fire blokke:

1. Almen (lokal)samfundsintroduktion (max. 3 mdr.)
2. Arbejdsmarkedsintroduktion og 1-2 snusepraktikker (max. 3 mdr.)
3. Jobforberedende aktiviteter, bl.a. en længerevarende virksomhedspraktik (max. 6 mdr.)
4. Individuel udslusning til/udplacering i job m.v. på arbejdsmarkedet.

I blok 1 er der først og fremmest fokus på mødet med det danske samfund og på at hjælpe de nyankomne med at etablere en hverdag for sig selv og sin familie. Men allerede fra og med blok 2 arbejdes der mere og mere målrettet med at forberede kursisten til arbejdslivet – og som forløbet skrider fremad, afvikles en stadig større del af danskundervisningen derfor som såkaldt sprogværkstedundervisning for at understøtte jobsigtet.

CASE – DANSK+

DANSK+ er et udviklingsprojekt, som KL, LO og DA er gået sammen om som led i firepartsaftalen 2014 mellem den daværende regering og de tre organisationer om styrkelse af den beskæftigelsesrettede integration.

Formålet med DANSK+ er, at indvandrere med dårlige danskundskaber flyttes nærmere arbejdsmarkedet. Idéen bag projektet er at styrke dansksproglige færdigheder ved et integreret samspil mellem den formelle sprogundervisning og individuelle sproglige træningsforløb på en arbejdsplads, hvor der kan arbejdes med både generelt og fagspecifikt sprog.

Dansksproglige kompetencer skal udvikles ved dagligt brug i en arbejdsmæssig sammenhæng, hvor der er indlysende krav til sproglige kompetencer. Derfor skal den sproglige indlæring have fokus på de kommunikative kompetencer, som kræves – og vil blive trænet - i en konkret branchespecifik sammenhæng.

Deltagerne skal opøve sproglig selvtillid, således at det ikke er sproglige barrierer, der er til hinder for at komme ind på arbejdsmarkedet. Denne kobling mellem danskuddannelse og beskæftigelse skal sikre, at deltagerne ikke blot får endnu et tilbud om sprogundervisning, som de erfaringsmæssigt kun delvist har kunnet profitere af, men en målrettet og brancherettet dansk-sproglig opkvalificering.

Målet for projektet er at udvikle én eller flere modeller, hvor målgruppen får indlæring af danskundskaber i en brancherettet sammenhæng. Modellerne skal koble den formelle sproglige indsats hos sprogudbyderne med en praktisk sproglig indlæringsindsats på arbejdspladsen, og den skal involvere både sprog lærer, arbejdsplads og den enkelte indvandrer.

Udviklingsprojektet omfatter i alt 17 kommuner: Aarhus, Billund, Brøndby, Vallensbæk, Albertslund, Ishøj, Esbjerg, Horsens, Frederikshavn, Skanderborg, Odder, Kolding, Køge, Næstved, Odense, Vejle og Fredericia.

Følg projektudviklingen på hjemmesiden: <http://www.danskplus.dk/>

Inddragelse af civilsamfundet i modtagelsesarbejdet

Kommunerne samarbejder i stigende grad med civilsamfundet om en række indsatser i forbindelse med modtagelsen af nyankomne flygtninge. I en undersøgelse svarede 74 pct. af integrationsfaglige ledere i 79 kommuner, at de samarbejder med frivillige omkring modtagelsen af nyankomne flygtninge¹⁸.

Frivillige kan noget, som kommunale og professionelle integrationsfaglige aktører ikke kan og skal. Frivillige kan varetage en række mellem-menneskelige relationer, som er vigtige for, at de nye borgere føler sig velkomne og integrerede i det nye samfund, ligesom frivillige kan hjælpe de nyankomne flygtninge med at tale dansk, forstå dansk kultur, samfundsforhold m.m.

Kommunerne anerkender i stadig højere grad civilsamfundets interesser og styrker i forhold til at understøtte integrationen af nyankomne flygtningefamilier. Frivillige og foreninger indgår som en vigtig samarbejdspartner i form af værtsfamilie-tilbud, frivillige i lektiehjælpsordninger og som foreningsguider m.m.

Frivillige og foreninger kan bidrage med aktiviteter, der skaber resultater på følgende integrationsfaglige områder:

---

¹⁸ "Kommunernes samarbejde med civilsamfundet", Røde Kors (marts 2015), LG Insight

- a) Sproglig udvikling, da de nyankomne flygtninge og indvandrere deltager i samværstyper, hvor de regelmæssigt bruger det danske sprog i samvær med frivillige med dansk baggrund.
- b) Kulturforståelse, da de nyankomne flygtninge og indvandrere i relationen med frivillige med dansk baggrund får en øget indsigt i dansk kultur og traditioner.
- c) Trivsel, da de nyankomne borgere får venskabsrelationer, hvor de kan bruge de medmenneskelige relationer til at løse udfordringer eller bekymringer i deres hverdagsliv.
- d) Øgede forældrekompetencer, fordi de nyankomne forældre gennem værtsskabsfamilier, bekendtskaber m.m. får kendskab til forælderollen i det danske samfund, herunder hvilke forventninger f.eks. skolen stiller til skole-hjem-samarbejdet.
- e) Øget medborgerskab, fordi de frivillige skaber bro til det danske foreningsliv, herunder til idrætsklubber, spejdere, ungdomsklubber m.m. For voksne kan der også være brobygning til samfundsengagerende foreninger, herunder politiske partier.
- f) Arbejdsmarkedstilknytning, fordi de frivillige og foreningerne kan have et stort netværk til erhvervsaktive og virksomheder, som flygtninge og indvandrere kan bruge i deres jobsøgning.
- g) Tilknytning til skole og uddannelse, fordi de frivillige kan understøtte f.eks. børn og unges deltagelse i skole/uddannelse med motivation, lektiehjælp, studierådgivning, mentorstøtte o. lign.
- h) Hverdagsmestring, fordi frivillige kan hjælpe de nyankomne flygtninge og indvandrere med en lang række opgaver som f.eks. læsning af breve, rådgivning om transport, netbank osv.
- i) I samarbejdet mellem kommune og civilsamfund er det vigtigt, at kommunerne respekterer de frivilliges interesser og hensyn, herunder både de frivilliges styrker og deres begrænsninger. Der er således en grænse for, hvilke typer af opgaver som de frivillige skal involveres i, hvor f.eks. egentlige lovpligtige opgaver og opgaver med særlige faglige kompetencer naturligvis skal varetages af professionelle aktører. Tilsvarende har kommunerne også et leverancesikkerhedshensyn, som kommunerne ikke kan pålægge frivillige.

Røde Kors i Danmark har udarbejdet nogle retningslinjer for et godt samarbejde mellem frivillige og kommuner. Kodekset rummer ligeledes nogle hensyn i forhold

til respekt for de nyankomne flygtninges religiøse overbevisning, så frivillige ikke i missionsvirksomhed overskrider de nye borgeres religiøse integritet.

Kommunerne har i samarbejdet med civilsamfundet ofte nogle interesser for at organisere de frivilliges indsats, samt at iklæde de frivillige nogle forudsætninger for at varetage de frivillige integrationsopgaver.

Kommunernes interesser i at organisere de frivilliges indsatser skyldes både, at kommunerne derved opnår en vis sikkerhed for, at der lokalt er et dækkende antal frivillige til at være værtsfamilier el.lign. Et organiseret netværk af frivillige er desuden nemmere at samarbejde med, da kommunerne kan holde møder og aftale strategier, indsatser og samarbejdsformer med frivillige, der optræder som repræsentanter på vegne af frivillignetværket.

Kommunerne har interesse i at respektere de frivillige og at give de frivillige de bedste forudsætninger for at løse deres opgaver. Det kan være adgang til lokaler, viden om de nyankomne flygtninge, kendskab til kommunens lovkrav og generelle faglige hensyn m.m. Sidstnævnte er også for at undgå, at frivillige eventuelt optræder som ”advokater” for flygtninge og i værdier måske modarbejder kommunens interesser og muligheder.

Stadig flere kommuner samarbejder med store organisationer, der varetager både organiseringsopgaven og opgaverne med at klæde de frivillige på til at varetage de civilsamfundsmæssige integrationsopgaver. Det gælder f.eks. Dansk Flygtningehjælp, Røde Kors og Kirkens Integrationstjeneste.

Kommunernes muligheder for at opnå styrkede resultater på integrationsområdet igennem målrettet inddragelse af civilsamfundet var en vigtig anbefaling fra Task Forcen for integration, som blev offentliggjort i juni 2013. I forhold til det frivillige integrationsområde anbefalede Task Forcen bl.a.:

- At kommunerne tænker forskellige typer af frivillige foreninger systematisk ind i modtagelse af nyankomne borgere – f.eks. ved at indgå samarbejdsaftaler med foreningerne.
- At kommunerne styrker indsatsen for at øge samfundsdeltagelsen blandt nydanskere – herunder i foreningslivet.

Det er bl.a. Task Forcens anbefalinger, som danner baggrund for de initiativer under ”Lokalsamfundet bygger bro”, som omfatter en række strategier og konkrete projekter, der skal styrke civilsamfundets integrationsindsatser, herunder styrke samarbejdet mellem kommuner og frivillige. De to største organisationer inden for området i Danmark – Dansk Flygtningehjælp og Røde Kors – samarbejder med fem kommuner i perioden 2014-2017 om styrket inddragelse af frivillige i den kommunale modtagelsesindsats.

CASE – LOKALSAMFUNDET BYGGER BRO

Der er etableret et strategisk samarbejde mellem Dansk Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp for at sikre en styrket indsats omkring den gode modtagelse af nyankomne. Initiativet har til formål at skabe merværdi for de nyankomne, for kommunerne og for civilsamfundet.

Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp har indgået aftaler med fem modelkommuner, hvor effekt- og virkningsfulde metoder til samarbejdet mellem kommuner og civilsamfund omkring styrkelsen af en god modtagelse af nyankomne implementeres. De deltagende kommuner i projektet er: Aalborg Kommune, Lejre Kommune, Kolding Kommune, Ringkøbing-Skjern Kommune og Rudersdal Kommune.

LG Insight skal dokumentere, hvilken effekt det strategiske samarbejde mellem civilsamfundet og kommunerne har for de nyankomnes integration samt udvikle metoder, som kan overføres til andre kommuner.

CASE – INDDRAGELSE AF FRIVILLIGE I MODTAGELSEN I ODSHERRED KOMMUNE

I Odsherred Kommune bidrager frivillige og foreninger med integration af nyankomne flygtninge i både foreningslivet, uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet. Det er bl.a. muligt, fordi der er et tæt samarbejde mellem Jobcentret, foreninger og et netværk af frivillige under Dansk Flygtningehjælp. Der er gennem årene etableret et udbygget samarbejde, hvor f.eks. Odsherred Kommune tager sig af myndighedsopgaver, administration og økonomi, mens foreningerne og de frivillige varetager sociale opgaver og skaber kontakt mellem de nyankomne flygtninge, foreningslivet og de lokale virksomheder.

Alle nyankomne flygtninge i Odsherred Kommune får tilbudt en frivillig kontaktfamilie og deltagelse i det lokale foreningsliv. Kontaktfamilierne hjælper både med praktiske og sociale opgaver. De nyankomne flygtninge får hjælp til at søge arbejde, bliver introduceret til det lokale bibliotek og andre kulturtilbud el.lign. Der arrangeres udflugter og fælles arrangementer, og de lokale foreninger inviterer de nyankomne borgere og deres kontaktfamilier på besøg i foreningerne. Her præsenteres både tilbud og foreningskultur, og de har mulighed for at ”snuse” til tilbuddene, inden de melder sig ind i foreningerne.

Det er også et resultat af, at Odsherred Kommune bevidst har støttet de frivillige og foreningerne på forskellig vis, så de kan magte opgaverne. Odsherred Kommune støtter de frivillige og foreningerne med økonomi til forskellige aktiviteter – bl.a. udflugter, arrangementer m.m. Derudover stiller Odsherred Kommune lokaler og medarbejderressourcer til rådighed i forbindelse

---

med opstart af nye aktiviteter, ligesom integrationsrådgiveren i Odsherred Kommune 3-4 gange årligt afholder fælles informationsmøder med kontaktfamilier og foreninger. På disse informationsmøder gives vigtig gensidig information, ligesom nye samarbejdsformer og fælles initiativer drøftes og iværksættes.

Odsherred Kommune vurderer, at det tætte samarbejde med frivillige og foreningslivet har en stor betydning for integrationen af nyankomne flygtninge, men også for det lokale foreningsliv.

De nyankomne flygtninge kommer hurtigere til at føle sig som en del af lokalsamfundet og engagerer sig hurtigere i fx. foreningslivet og arbejdslivet. Halvdelen af de nyankomne flygtninge bliver aktive i foreningslivet, og en stor andel kommer ind i uddannelsessystemet eller på arbejdsmarkedet.

Odsherred Kommunes støtte til de frivillige og foreningerne betyder, at de har kræfter til at engagere sig i flere integrationsopgaver. Når ildsjælene ikke skal bruge tid på papirarbejde, kan de koncentrere sig om deres kerneinteresser, hvilket udvider deres interesser og kapaciteter på flere områder. Over tid ser foreningerne også, at indsatsen beriger foreningslivet på flere måder – både med flere medlemmer og nye traditioner og kulturer.

Mere viden

BILAG

Mere viden

Portalen ”Den gode modtagelse”

Hjemmesiden ”Den Gode Modtagelse” er et værktøj, som kommuner og organisationer kan bruge til at sikre en god modtagelse af flygtninge, når de flytter fra et asylcenter og modtages i en kommune.

Når en flygtning modtager opholdstilladelse og skal overgå fra asylcentersystemet til at blive modtaget i en kommune, er det en proces, der kræver, at mange aktører arbejder sammen. På hjemmesiden kan du få relevant viden om opgaverne og ansvarsfordelingen i et modtagelsesforløb.

Hjemmesiden ”Den gode modtagelse” giver målrettet information til medarbejdere i kommuner, Udlændingestyrelsen og asylcentre. Du kan læse om de enkelte procedurer, lovgivning på området, anbefalinger, spørgsmål og svar. Samtidig kan du se en række eksempler på forskellige aktørers konkrete værktøjer i overgangsprocessen.

Portalen er et samarbejde mellem Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet, Udlændingestyrelsen, KL og Røde Kors.

Besøg portalen: <http://dengodemodtagelse.dk/>

Vidensportalen om integration

På portalen ”Integrationsviden – Viden der virker” finder brugerne viden, værktøjer og erfaringer, der i praksis har vist sig effektive at anvende i en målrettet integrationsindsats. Brugerne kan endvidere danne sig et overblik over relevante arrangementer, aktører og netværk på integrationsområdet.

Integrationsviden er en brugerdrevet portal, hvor et netværk af samarbejdende videnscentre og praktikere inden for integrationsområdet løbende indsender ny viden til portalen. Derved medvirker aktørerne til at skabe og vedligeholde portalen som et vigtigt redskab i integrationsindsatsen.

Den primære målgruppe for portalen er kommunale integrationspraktikere samt personer med en koordinerende og en vidensformidlende funktion inden for integrationsområdet i kommunerne. Også foreninger, virksomheder og organisationer kan drage nytte af portalen.

Besøg portalen: <http://www.integrationsviden.dk/>

Det nationale integrationsbarometer

Den tidligere regering har offentliggjort et nationalt integrationsbarometer, der skal synliggøre resultater for integrationsindsatsen. Barometret skaber et samlet overblik over udviklingen på integrationsområdet i forhold til den tidligere regerings målsætninger og gør det dermed muligt at følge op på udviklingen.

Integrationsbarometret viser de seneste tilgængelige tal for indikatorer bag målsætningerne: Arbejde, uddannelse, forsørgelse, udsatte boligområder og kriminalitet. Barometrene under hvert mål viser, om udviklingen har været negativ, status quo eller positiv. Hver indikator vægter lige meget.

Brug Integrationsbarometret: <http://integrationsbarometer.dk/>

Bedre integration – efteruddannelsestilbud

Bedre integration er en efteruddannelse om integration af flygtninge og familiesammenførte. Efteruddannelsen henvender sig til integrationsfaglige aktører – primært i kommunerne.

Efteruddannelsen omhandler modtagelsen af nyankomne og tværfaglige metoder i integrationsindsatsen samt ét eller flere af flg. temaer: Beskæftigelse, interkulturel kommunikation, unge samt familie & børn.

Efteruddannelsen finansieres af Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet og afholdes af LG Insight, Dansk Flygtningehjælp, Integrationsnet, Cabi og Foreningen Nydansker.

Læs mere om efteruddannelsen: <http://www.bedreintegration.nu/>

Netværksmøder om integration for kommuner

Styrelsen for International Rekruttering og Integration afholder landsdækkende netværk for kommunale integrationsfaglige aktører. På møderne deler kommunerne viden og erfaring om effektive integrationsindsatser. Netværksmøderne er regionale (følger regionsstrukturerne), og netværksmøderne er for ledere.

LG Insight og Integrationsnet afholder tilsvarende landsdækkende netværksmøder for integrationsfaglige praktikere i kommunerne.

Læs mere om netværksmøder: www.lg-insight.dk/netvaerk/